MATARAPUPU
Iyesu Keriso e yonai apunu Diyoni bameya matarapupu
Oka gwede nene tapu ki kabuwai

Apunu Diyoni oka yau okapupu makeya ka Iyesu sumapamawa ragidai ropani kawaya bita makari bananapamawa. Mu togitamana ade kasiyara tageyana ki nana ka e oka yau okapupu.

Apunu Diyoni e ka gwede marai kawai waro were maba kunumau empupu. E badidi empupu ki mibai ka yau kena; Keriso pokaiya ka Mamanuga God e iyaraiyoma kuduba ade Berokoi Apunai Seitani mete kina raurutamini deni mena surutamini manako kunuma waira waunai kawareya ka e eya iyapanaiyoma ika waditamini bagi.

Oka debai empamana ki kabuwai

Parau *1:1-8*
Natere 7 mu okamaga *1:9-3:22*
Wiku mosi rima 7 naureya *4:1-8*-1
Bawiwi 7 *8:2-11:19*
Motamota kwakoru ade kunkani apeya *12:1-13:18*
Waro maba dai ki *14:1-15:8*
Mamanuga God e nuwa pupui tera 7 rabineya *16:1-21*
Natere Babironi gumorowena ade Seitani e kasiyarai kewowena *17:1-20:10*
Mamanuga God e idai gurai nu naurinugu ugwadiniyoto ragiragi *20:11-15*

Kunuma waira waunai ade natere Diyerusaremu waunai *21:1-22:5*
Parau siyarai *22:6-21*

1 Oka yau ka Iyesu Keriso apunu Diyoni bameya
yona badidi matara-pupu ki okai. Mamanuga God
e biga-bigaiyoma ragidai gwede waunitau we-
nawagana yonai kuduba kataitaga-mana ki nana
ka e yabiri yona ki Keriso kabuwapupu manako
e ubupu e aneyai mosi yona ki e bigabigai apunai
Diyoni kabuwapana ki nana tonopupu.
2 Mama-nuga God e yonai ade Iyesu Keriso e
mibai badidi matarapupu apunu Diyoni empupu
bo wainapupu ki kuduba ka e oka yau pokaiya nu
kabuwanibu.
3 Iyapana nima oka yau iyabapiyau ki ka e mibi
mamamai tondono ade iyapana gwedewau aita
ewa wena-wagana yonai yau wainapiyamu ade
oka yau wagau ki makeya makeya kwaetagamu
ragidai ki mu mete kina ka mibi mamamai idi-
wono. Mibai, mara siyarai waunitau baiyagisi da
yau kuduba wenayagisi.

Apunu Diyoni parauwena

4-5 Apunu Diyoni e Iyesu sumaiyamu
Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere
ida daikere kewowena daikere apeya (7) tawana
Aisiya rabineya idiwa ki mu paraumaga yau
tonopupu, wagubu ke:
Kaiwa kaiwa; Naiya kerareya tondawa, karako
tondau, ade ewa baiyagisi Apunai Mamanuga God
e karako wi parauniyau. Ade keyai ida daikere
kewowena daikere apeya kema kawareya tondau
Apunai e yabareya ubumu ki mu mete kina wi

parau-niyamu. Ade yona mibai eba kamadubu ko yona supasupai mena kabuwaniyau apunai Iyesu Keriso ki e mete kina wi parauniyau. E powena ko yabiri ade kipu ubupu popotagubu ragidai ade iyatagamana kimana ubumana ki nana mu yawatamaga mebu. E ka waira yau kawakawai ragidai kuduba mu Kaiwawo-maga kawaya. Wi paerega ki denai bita wibo wadamana ko ki e rika-pupu deni mena wi wadinibu bagi. Mu karako wi waitanimoto da wi nuwabagi rabineya mibi mamamai idiwoi.

Iyesu e nuwaiya po nuyo ki pokere nu biginuga umanibu dokodoko ki e darai pokaiya deni mena rikapupu,

6 manako winenibu da nu e kasiyarai pokaiya ubumana e Mamai God bameya dobopiyamu upi ki nu mete kwaiwaga-mana ki nana. Karako ade ewa ka Iyesu Keriso e kasiyarai eba kewoyagisi ki pokere nu e si maramara esida mena tepapomu idiwomu. Ki mibai.

7 Empumuri, e oroguma kawareya kawarau. Tawana tawana kuduba ka iyapana e empomoto ade e ugwadumpu po ragidai ki mu mete kina e matarau empomoto. Iyapana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau mu ka e pokaiya apena meyomoto yadi kimoto. Ena, ki makeya makeya inako wena-yagisi. Ki mibai.

8 Kasiyarai Kawaya Esida Apunai nu Kawain-uga God e wagau; Nau ka Aropa ade nau ka Omega, nau ka Kerarai ade nau ka Kwaunai. Nau naiya tondekeya, nau karako tondakani, ade nau mara ewa mete bausugana ki apunai.

Apunu Diyoni e Iyesu waro were maba matarau empupu

9 Nau ka Diyoni, wi sumaga mete ewapuru
eyaka mena ki apunai. Nu ka Iyesu e naureya
idiwei ade e gari rabineya kaiwana e kasiyarai
pokaiya idiwana ki nawanai nu idiwei. E pokaiya
ka nu midi makari mete bananapemei ade giruru
maba kobaiya teteigemei ko nu eba kekeraigemei.

Mamanuga God e yonai ade Iyesu e yonai bagi
kawaya ki nau dimasugekeya iyapana tadeyekeya
umekeya ki pokere mu nau wadisinimupu ruku
mosi si ka Pasimosi ki kawareya nau tamusini-
mupu.

10 Pura Kawaiya, nu Kaiwawo-nuga e marai
ki makeya ka Mamanuga God e Keyai nau
kawarineya minibu siwa yabirisinibu manako
nau bonana ragiragi kawaya mosi bawiwi maba
nau taganeya wagubu wainapuwani.

11 Bonana ki wagubu ke; ‘Kau gwede empiyei ki
kuduba kau okapi suma sumatagamu Mamanuga
God nene dibipiyamu ragidai natere ida daikere
kewowena daikere apeya (7) yau mu bamamugu
tonopi. Natere ki mu simaga ka; Epeso yo Si-
mona yo Pogamamu yo Tayataira yo Sodisi yo
Piraderopiya yo Raodikeya.’

12 Nau bonana wagubu ki empana ki nana
wirasugubuwani nau taganeya yabu tapuwani
manako nau duna uburau watai ida daikere
kewowena daikere apeya (7) bowa yamayamai
pokaiya yamanatampu ki ika ubumawa emita-
puwani.

13 Ko duna uburau watai ki mu paunamugu
ka nau gwede mosi kiyabui iyapana kaina maba

ika mete uburawa empuwani. E midi tatamai ka rowarowa kawaya kerareya bauwena ki nau empuwani, ade e naureya maira maba bowa yamayamai pokaiya yamanamupu umapu ki nau mete empuwani.

14 E debai kumai ka poe kawaya oroguma bo midiwari weyaku ki maba. E yabui sinini ka mata nonarai maba warapiyawa,

15 ade e kerarai ka mete tanai kawaya bowa wawinebowa yamayamai ki maba. E bonanai ka awana tapara sikipiyau ki mumugarai maba wainapuwani.

16 E idai garu deneya ka e supama ida daikere kewo-wena daikere apeya (7) e idaiya te-piyawa empuwani ade kereba maba uwarai daikere daikere ki e umuneya bauwena ki nau mete empuwani. E kiyabui sinini ka tanai kawaya madega paunau yabunuga poporapiyau ki maba.

17 Nau apunu ki empuwani ka nau e kerareya gwairisugubuwani iyapana popai maba ukwapuwani. Ko e idai garu nau kawarineya tapu manako sidibu, wagubu ke; ‘Kau kudu eba wainapiyowa. Nau ka Kerarai ade nau ka Kwaunai.

18 Nau ka maramara tondakani apunai. Nau posugubuwani ko kau wainapi; Nau ade iyasugubuwani kipuwani ubupuwani karako maramara tondoni kaniyoni. Iyapana popotagisi bo eba popotagisi bo ade popai ragidai mu watamaga ki gudui nau kwaipana bo bodapana ki kasiyarai kuduba nau wadubuwani.

19 Ki pokere kau karako badidi empiyei ade gwede ewa wena-wagana ki mete empiyei ki kuduba kau okapi.

20 Kau supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) nau idani garu rabineya emitamiyei ade duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki mete emi-tamiyei ki ka gwede mosi wekewekei ko ki mibai nau karako kau nidiyakani yau kena; Supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) emitamiyei ki ka nau sumasiniyamu ragidai natere ida daikere kewowena daikere apeya (7) rabineya Mamanuga God nene dibipiyamu idiwu ki mu aneyamuguma. Ade duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) emitamiyei ki ka nau suma-siniyamu ragidai natere ida daikere kewowena daikere apeya (7) rabineya Mamanuga God nene dibipiyamu idiwu ki mu muga.'

2

Natere Epeso ragidai mu okamaga

1 'Nau sumasiniyamu ragidai natere Epeso ra-bineya Mamanuga God nene dibipiyamu idiwu ki mu aneya-maga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) nau idani garu deneya tepakani ade duna uburau watai ida daikere kewowena daikere apeya (7) bowa yamayamai pokaiya ya-manamupu ki mu paunamugu umakani apunai nau yonani.

2 Wi badidi kwaiwagamawa idiwa ki kuduba nau kataisugubuwani. Wi nau nene bita kawarapamawa muya nunumawa ade

kwarisigubu giruru maba kobaiya teteigamawa ki nau mete wi emini-buwani kewowena. Berokoi kwae-tagamu ragidai mu diriwamaga ki wi eba kwaiwagamu ade iyapana dai bautagubu tagubu da mu ka nau tonotapuwani ragidai ki ka wi diriwa-diriwa eba kwaigubu ko wi iyapana ki naigida mena emitampu wetawetara were kataitampu da mu ka bera ragidai.

3 Wi nau pokanere bita makari banana-mupu ko wi notaga eba kauwena ade nau eba kama-disinimupu.

4 Ki kuduba ka baganai, ko yau mena ka eba baganai; Wi wauneya nau suma-sinimupu makeya ki ka wi kawaya daganani nau nota kwarikwarisisini-mawa ko karako ka wi nuwaga notaga nau bamaneya ki maraiyawena.

5 Wainapumuri, wi naiya sumaga ragi-ragi kawaya nau sumasinimawa ko karako ka wi gwemupu wi sumaga nusuruwena. Ki pokere wi paerega ki tagararapumuri wi notaga wirayagisi manako wi wauneya nau sumasinimawa badidi maba kwaiwagamawa idiwa ki maba wi karako inako mete kwaiwogoi idiwoi. Ko wi paerega ki eba kamadu-muri ki ka nau wi bamagau bausugani manako wi dunaga uburau watai ki nau koritapani yadani kayasugani.

6 Ko gwede supasupai mosi wi kwaiwagamu ka yau kena; Nikoraita ragidai badidi kwaetagamu ki berai wi keipiyamu. Nau mete kina inako kwaesugakani.

7 Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu ki mu bamamugu badidi

wagau ki wi wainapu-muri. Wi gwedewau berokoi raurumupu ki ka aita ewa nau suwagani manako ki pokaiya ka wi kaiwuri Mamanuga God e Kokorai rabineya Iya Ripai ki madai bagi kawaya ki kupoi idiwoi.'

Natere Simona ragidai mu okamaga

8 'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Simona rabineya idiwu ki mu aneya-maga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka nau kunuma waira kerareya tondekeya ade mara kwauneya tondoni apunai nau yonani. Yau ka nau posugubuwani ko ade iyasugubuwani kipuwani ubupuwani apunai nau yonani;

9 Nau kataineya da wi berokoi banana-mupu ade nuwaboyaigubu. Waira yau iyai pokaiya ka wi imagei ragidai ko nau pokanere ka iya mibai wi bamagau posiwena siwagapupu. Iyapana dai bautagubu tagubu da mu ka Diyu ragidai ko mu beratagubu mibai mu ka Berokoi Apunai Seitani e iyapanaiyoma. Mu bautagubu wi girinimpu yona beroko-beroko wi bamagau tagubu, ko ki nau kataineya.

10 Wainapumuri, nuwaboya makari marai wi bamagau bauwagana kwaewagau ko wi kudu eba wainapiyoi. Berokoi Apunai Seitani uburoto wi sumaga ragiragi kawaya bo pa mena ki empana kwaeyagisi manako iyapana dai baitagisi wi tenimoto diburanimoto manako wi mara ida esida mena dibura rabineya ukwapumuri midi makari bananapumuri. Wi ragiragi kawaya nau nene

ubumoi ko eba nau kamadisiniyoi. Mu ubumoto wi namunimoto ki ka wi nau nene ragiragi kawaya ubumawa ki denai ka nau iya maramara idiwana kaiwana ki puyoi wi negeyani.

11 Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu ki mu bamamugu badidi wagau ki wainapu-muri. Wi gwedewau berokoi ki rauru-mupu ki ka wi kwakwarepuga poyagisi ko wi keyaiga ka eba poyagisi. Po ewa baiyagisi ki eba wi giriniyoto.'

Natere Pogamamu ragidai mu okamaga

12 'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Pogamamu rabineya idiwu ki mu aneyamaga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka kereba uwarai daikere daikere wadakani apunai nau yonani;

13 Wi idiwu watagau ka Berokoi Apunai Seitani mete ika tawawena tondau e kasiyarai ika mete kina uburau. Bita yo midi makari ade nuwaboya wi bamagau bauwena ki ka wi nau eba kamadisini-mupu. Ade mu ubumupu wi waretaga nau nene ragiragi kawaya uburawa nau sisiyani wagawa apunai Antopasi nau pokanere ika Seitani tondau tawaneya minimupu poyo ki ka wi sumaga nau bamaneya ki mete eba kauwena.

14 Ki kuduba ka baganai ko yau mena ka eba baganai; Nau sumasini-yamu ragidai wi paunagau ka wi dai oragai apunai Baramu e umunui wadamu. Oragai apunai Baramu e ka takari kawaya ubupu apunu Bereki uburana tawana

Isiraeru ragidai mu kerapumugu wadana da mu bigi kwae-tagamana ki nana ki yawatai e kabuwa-pupu. Mu daisusu yo momorapa ade dai mete kina mu bamamugu yadau umamawa ki bani kupamana ade ridi yo apunu taku maba igida yauda asusu kwaetagamana ki yawatai e mu mete kabuwatapu.

15 Ko ki maba ka iyapana dai wi paunagau karako ubumpu Nikoraita ragidai mu kabuwa-maga wadumpu doko kwaetagamu.

16 Ki pokere wi paerega kawaya ki wi karako kamadumuri wi notaga wirayagisi. Ko wi paerega ki eba kamadumuri ki ka nau niya waunitau ika bausugani manako nau kerebani uwarai daikere daikere nau umununeya bauwena tondau ki pokaiya ka nau uburani iyapana ki mete kan-damu.

17 Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu idiwu ki mu bamamugu badidi wagau ki wainapu-muri. Wi gwedewau berokoi ki rauru-mupu ragidai ki wi nene ka nau kunuma bani ‘mana’ karako wekewena ki dai wi negeyani. Ki makeya ka nau bowa poe naureya si waunai mosi okapuwani ki wi eyaka eyaka mete negeyani. Bowa ki wadau apunai bo ridai e mena si waunai ki kataiyagisi.’

Natere Tayataira ragidai mu okamaga

18 ‘Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Tayataira rabineya idiwu mu aneya-maga e bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka Mamanuga God e eya Gubagai
nau yabuni sinini mata nonarai maba warapiyau
ade nau kerarani mete tanai kawaya bowa waw-
inebowa maba yamayamapiyau ki nau yonani;
19 Wi badidi maba idiwu ki nau kataineya. Nota
kwarikwarisi ki notai wi bamagau tondau ki nau
kataineya. Wi ragiragi kawaya ubumu nau eba
kamadisiniyamu ki nau kataineya. Wi waita kasi-
wara kwaiwagamu ki nau kataineya. Ade wi
giruru maba kobaiya teteiwagamu wi sumaga eba
kaupiyamu ki nau mete kataineya. Wi wauneya
nau sumasini-mawa makeya ka wi maraitau in-
ako kwaigamawa ko karako ka wi kawaya da-
ganani kwaiwagamu.
20 Ki kuduba ka baganai ko yau mena ka eba
baganai; Ridi Diyesaboro e wi eba baiyonomupu
ko ridi ki e kabuwai wi wadumupu doko. E
wagau da e ka nau bonanani wainapiyau wagau
ki ridai, ko ki pa mena. E nau iyapananiyoma
beratamiyau ade mu kerapumugu wadau da mu
daisusu yo momorapa ade dai mete kina bama-
mugu yadau umamu ki bani mu kupamana ade
ridi yo apunu taku maba igida yauda asusu iwana
ki kabuwai e mu mete kabuwatamiyau.
21 Nau naiya mena ridi ki uburana midimama
berai ki kamadana e notai wirawagana ki nana
sibuwani ko e berai ki eba kamadana wainapiyau.
22 Ki pokere nau sigira e kweyani manako
e kebari kawareya ka e mete ewapuru rauru
kawakawara kasiwaratagamu ragidai bita yo
makari kawaya daganani bananapomoto. Ko mu
ridi ki mete berokoi kwaetagamu ki berai kama-
dini ki ka nau kowaga ki mu eba tageyani.

23 Nau ridi ki e munu-iyoma namutamani manako nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai tawana tawana idiwu ki pokaiya kataitagisi da nau ka iyapana kuduba wi nuwaga notaga empakani wainapakani ki apunai. Wi eyaka eyaka badidi kwaigubu ki denai nau makeya makeya wi negeyani.

24 Ko wi natere Tayataira rabineya idiwu ragidai dai ki ka ridi berokoi ki e kabuwai wi eba wadumupu ade nota ki mu tagamu da ki ka 'Berokoi Apunai Seitani e notai wekewekwei' ki wi mete eba kataigubu. Nau nidiyani wainapu-muri; Nau wi gwede mosi kwaiwaga-mana ki nene eba suwagani,

25 ko wi wauneya ragiragi kawaya nau sumasini-mawa kebomawa ki mena wi wadumuri doko nau sumasiniyoi yamoi da nau bausugani makeya.

26-28 Wi gwedewau berokoi rauru-piyamu ade nau nuwaneya badidi ki kuduba wi kwaiwogoi yamoi da wi mara siyareya baiwagi makeya ki ka nau Mamai kasiyara tegebu ki kasiyarai nau wi mete negeyani manako wi kasiyara ki pokaiya waira kuduba madega kauwagau madega posiwagau mu kawakawaimuguma ubumoi. Iyapana kurari mininiyamu sukwana tapi tapi ebo ebo wenapiyau ki maba ka wi nau kasiyarani kepata maba wi idagau wadumuri manako berokoi kwaetagamu ragidai ki inako musuta-muri. Mara ki makeya ka nau mara supamai wi mete negeyani.

29 Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene

dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau ki wi wainapumuri.'

3

Natere Sodisi ragidai mu okamaga

1 'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu ragidai natere Sodisi rabineya idiwu mu aneyamaga bameya kau yona yau okapi tonopi;

Yona yau ka Mamanuga God e Keyai ida daikere kewowena daikere apeya (7) ade supama ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki tepupu e bameya idiwu apunai ki e yonai; Wi badidi kwaiwagamu ade badidi maba idiwu ki kuduba nau kataineya. Iyapana wi sisiyaga tagamu da wi ka iyaiya, ko nau suwagakani; Wi ka popai.

2 Ki pokere nainiwagi kimuri ubumuri wi kasiyaraga maraitau uburau ki kasiyara ade kwemuri kwaenda deni mena poyagisi. Nau Mamai God e yabuiya ka wi badidi kwaiwagamawa ki naigida mena eba supasupawena.

3 Ki pokere wi wauneya nau sumasinimupu makeya badidi wainamupu bo wadumupu doko ki wi notaga eba gogayagisi ko karako mete notapiyoi makeya makeya kwaiwogoi ade wi notaga wirapumuri. Ko wi yabuga eba papumuri ade wi eba kimuri ubumuri ki ka nau kuwa apunai maba bausugani wi naininiyani, ko nau bausugana madegai ki wi eba kataigau.

4 Ko wi natere Sodisi ragidai eba ropani ka supasupai mena idiwu. Wi midiga tatamai ka eba bigibigiwena ade wi bagi supasupai badidi maba

idiwana ki wi makeya makeya idiwu ki pokere wi
midi tatamai poe ki umamuri manako nau mete
kaigamu.
5 Iyapana gwedewau berokoi raurupiyamu ki
mu mete kina ubumoto midi tatamai poe ki umo-
moto manako mu simaga Iya Bukai rabineya ki
nau eba surupani. Nau Mamai e aneyaiyoma
mete kina mu yabaramugu ka nau uburani suwa-
gani da iyapana ki mu ka nau nene.
6 Wi wenaguga mete kina ki ka Mamanuga God
e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene dibipiyamu
idiwu mu bamamugu badidi wagau ki wi waina-
pumuri.'

Natere Piroderopiya ragidai mu okamaga

7 'Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene
dibipiyamu ragidai natere Piroderopiya rabineya
idiwu mu aneya-maga bameya kau yona yau
okapi tonopi;
Yona yau ka apunu Tanai Bagi Kawaya ade
Yona Mibai Wagau Apunai e yonai; Oragai apunai
Dewida e kasiyarai nau wadubuwani kewowena.
Nau gudu mo kwaipani ki ka nima mosi eba
baiyagisi gudu ki umuroto. Ade nau gudu mo
umarani ki ka nima mosi eba baiyagisi gudu ki
kwaipoto. Pa mena.
8 Wi badidi kwaiwagamu ade badidi maba
idiwu ki nau kataineya. Wi ka eba iyapana ma-
matarai ko nau yonani ki wi wadumupu doko
ade wi nau eba tagararasinimupu ki pokere wi
yabara-gau ka nau gudu mo kwaipuwani ko nima
mosi eba baiyagisi gudu ki umu-roto.

9 Wainapumuri, iyapana dai ki Berokoi Apunai
Seitani e mete dibi-mupu idiwu ragidai ki mu
tagamu da mu ka Diyu ragidai. Ko ki pa mena,
mu ka bera ragidai. Nau suwagani manako mu
wi bamagau baitagisi mu ramata-maga kawareya
wi yabaragau kwarisi-tagisi manako mu kuduba
kataitagisi da wi ka mibai nau nota kwarikwarisi-
niyakani ragidai.
10 Nau nidibuwani ki wi makeya makeya
kwaigubu kwarisigubu giruru maba kobaiya
teteigubu ki pokere iyapana waira kuduba
madega kauwagau madega posiwagau mu
sumatagamu bo pa mena ki mibai matarapana
marai baiyagisi ki ka nau wi toginiyani da bita
marai ki wi bamagau eba baiyagisi.
11 Nau waunitau ade wirasugani bau-sugani ki
pokere wi sumaga wadumuri doko kwaenda iya-
pana mosi baiyagisi wi sumaga puyoi ki taoroniy-
oto.
12 Iyapana nima berokoi ki rauru-pupu ki ka
nau Mamai Tawai ki bebedai maba e kaupani
manako e maramara e wateya mena ragiragi
kawaya uburono ko eba puwayagisi. Bebeda ki
naureya ka nau Mamai God e si okapani ade
nau Mamai God e naterei ki si mete okapani.
Natere ki ka Diyerusaremu waunai ki nau Mamai
God tonopoto kunuma were kaworoto. Bebeda
ki kawareya ka nau niya sini waunai ika mete
okapani.
13 Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga
God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene
dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau
ki wi wainapumuri.’

Natere Raodikeya ragidai mu okamaga

14 ‘Nau sumasiniyamu Mamanuga God nene
dibipiyamu ragidai natere Raodikeya rabineya
idiwu mu aneya-maga bameya kau yona yau
okapi tonopi;
Mamanuga God e gwaiyaba kuduba wagubu ki
mibai nau pokanere matara-wena ade gwedeg-
wede kuduba e umuneya wenawena ki kerarai
apunai ka nau. E badidi wagau ki mo nau eba ka-
madakani ko makeya makeya mena suwagakani.
Nau yonani ka yau kena;
15 Wi badidi kwaigubu ade badidi maba idiwu
ki nau kataineya. Wi ka eba nusurai ade wi ka eba
muyai. Wi muyai idimpibena ki ka baganai ade wi
nusuru idimpibena ki mete baganai,
16 ko wi ka paunau ki pokere nau eminiyakani
ki ka nau umununi iwaiwawagau ki pokere nau
wi kwiyaniyana maba wainapakani.
17 Wi iwagamu ke; ‘Nu gwede mo nene
eba wainapemei. Nu ka baganai, gwede-
gwede kuduba nu bamanugu uburau’. Wi
inako iwagamu, ko wi eba kataigau da wi ka
nuwasiyasiya nene kwaiwa-gamu ragidai. Wi
gwedegwedega pa mena, wi niga ka matarau, ade
wi yabuga kenekenei idiwu.
18 Wi badidi kwaiwagamana ki nau karako
wi kabuwaniyani wainapumuri; Wi karako nau
bamaneya baiwagi manako bowa yamayamai
mata yabeya pasumupu ki nau bamaneya gi-
marapumuri da wi purapuraiwagi. Ade midi
tatamai poe nau bamaneya mete gimarapumuri
da wi midimama nene niga matarau iwu ki
wi midiga sikwapumuri. Ade yabu muramurai

nau bamaneya mete gimarapumuri wi yabuga
muramurapu-muri da wi yabuga payagisi tawana
ade empumuri.
19 Iyapana gwedewau nau nota kwarikwarisita-
makani ki nau mu mete sisibatamakani ade wade
supasupa-tamakani ki pokere wi nuwaga notaga
eyaka mena nau yonani yau wainapu-muri wad-
umuri doko manako wi beraga berokoi ki kuduba
kamadumuri.
20 Wainapumuri, nau wi katamuruga ubu-
rakani wi guduga miniyakani. Iyapana nima nau
bonanani wainapoto e gudui kwaipoto ki ka nau e
tawai rabineya kaniyani e mete kupeigamu ade e
nau mete kupeigamu.
21 Berokoi kuduba ki nau rauru-puwani ke-
wowena ki pokere nau Mamai e tondau wateya ki
ka nau mete kina e madaneya ika tondakani. Ki
maba, iyapana gwedewau berokoi ki raurumupu
ki ka nau mu tadeyani da nau tondakani wateya
ki mu mete ika idiwono.
22 Wi wenaguga mete kina ki ka wi Mamanuga
God e Keyai e sumapiyamu ragidai e nene
dibipiyamu idiwu mu bamamugu badidi wagau
ki wi wainapumuri.’ Iyesu apunu Diyoni inako
sibu.

4

Usi kunumau Mamanuga God e si tepapamawa

1 Ki eweya ka nau pairasugubuwani kunuma
gudui mosi wakawena ki usi waro were maba
empuwani manako bonana ki nau naiya bawiwi
maba wagubu wainapuwani ki ade wagubu
wainapuwani. Bonana ki nau sidibu, wagubu ke;

‘Kau yewe umuni da ewa badidi wenayagisi ki
nau kau kabuwa-niyani.’
2 Ki makeya ka Mamanuga God e Keyai garu-
garu mena bauwena nau kawarineya minibu
siwa yabirisinibu manako nau usi kunumau
kema bagi kawaya mosi empuwani. Kema ki
kawareya ka nau iyapana mosi ika tondawa em-
puwani.
3 Apunu ki e kiyabui ka tanai kawaya, bowa
bagibagi poe si ‘diyasipa’ ade daragai ‘kaneriya’
ki maba. E tondawa kemai ka bowa kasikasigai
si ‘emera’ ki wari maba e kwagarapupu ki nau
empuwani.
4 Kema ki ka paunau ko e madaneya ka kema
ropani kawaya apunai eyaka mena ade ida apeya
apeya (24) e kwagaramupu. Kema ropani kawaya
ki kawarimugu ka kwayuba debai ragidai apunai
eyaka mena ade ida apeya apeya (24) ika idiwa ki
mu nau mete emitapuwani. Mu midimaga tata-
mai poe mena monagatagubu ade mu debamaga
tatamai bowa yamayamai pokaiya yamanatampu
ki mu debamugu nakamupu.
5 Kema paunau ki kawareya ka yangwara maba
wadawa empuwani ade mumugarai ka gaiya
maba wagawa bo ade kwarara puruwagau ki
mumu-garai maba wagawa ki nau waina-puwani.
Kema ki yabareya ka duna ida daikere kewowena
daikere apeya (7) beutampu urawa ika ubumawa.
Duna ki ka keyakeyai ko ki mibai ka Mamanuga
God e Keyai ida daikere kewowena daikere apeya
(7).
6 Kema ki yabareya ka nau kaburu maba ne-
gai kawaya ika tapasisipiyawa ki mete ika em-

puwani.

Kema paunau ki madanai daikere daikere ka gwede dai iyaiya apeya apeya ika ubumawa emitapuwani. Mu yabu-maga ka yabaramugu ade ewagaragara-mugu.

7 Gwede dai iyaiya ki mosi e kiyabui ka papa ‘raiyoni’ maba, ade mosi e kiyabui ka papa burumakau uratanai ki maba, ade mosi e kiyabui ka iyapana kaina nu kiyabunuga maba, ade siyarai e kiyabui ka midiwari kusuketa iyarau robowagau umau ki maba.

8 Gwede dai iyaiya apeya apeya ki mu eyaka eyaka ka mu mabumuguma ida daikere kewowena daikere eyaka mena (6). Mu midimaga kuduba tagamugere ade rabinamugere ka mu yabumaga mena posiwena. Maramara kemora nawaru ka mu umayo yau mena umayotagamawa, tagamawa ke:

‘Nu Kawainuga God Kaiyarai Kawaya Esida Apunai e ka tanai mena, tanai mena, tanai mena.
E naiya tondawa, karako tondau ade ewa mete bauwagana ki apunai.’

9 Gwede dai iyaiya apeya apeya ubumu kema kawareya maramara tondau kaniyau apunai e si umayo pokaiya inako tepapiyamu, paraupiyamu ade wiwirapiyamu,

10 ki ka kwayuba debai ragidai apunai eyaka mena ade ida apeya apeya (24) kema ki yabareya mu ramatamaga kawareya kwarisitagamu manako mu mete kina maramara tondau kaniyau apunai ki e si esida mena tepapiyamu. Mu debamaga tatamai bowa yamayamai pokaiya

yamanatampu ki mu tepiyamu e yabareya
nakapiyamu manako tagamu ke;
11 'Nu Kaiwawonuga ade nu Mamanuga God, kau
ka bagi kawaya esida,
ki pokere nu kau wiwiranimei ade kau sigi esida
mena tepapemei.
Kau kasiyaragi ka kawaya ki pokere nu kau mete
paraunimei.
Gwedegwede kuduba ki kau yamanatapi ade kau
kaubo nuwageya ka gwedegwede marai
kawai mataratagubu.
Kau ka gwedegwede kuduba iya negeyei ki
apunai.'
Mu inako tagamu.

5

Oka wikumupu ade papa sipi e munai

1 Kema kawareya tondawa apunai e idai garu
rabineya ka nau oka wikere wadawa ki waro
were maba empuwani. Wiku ki naureya ka oka
madanai daikere daikere ade wiku ki naureya ka
mu rima ida daikere kewowena daikere apeya (7)
ki kawareya umamupu.
2 Aneya kasiyarai kawaya mosi e bonanai ragi-
ragi kawaya wagubu ki nau mete wainapuwani
ade empuwani. E wagubu ke; 'Nima ka bagi
supasupai da e uburoto rima yau koritatamini
wiku yau rikapoto?'
3-4 E manu inako wagubu ko kunumau, wairau,
ade waira kobaiya ka wiku ki rikapana rabineya
empana iyapanai mo pa mena ki pokere nau yadi
kawaya daganani kipuwani.

5 Nau yadi kirekeya tondekeya manako
kwayuba debai apunai mosi nau bamaneya
bauwena sidibu, wagubu ke; ‘Kau yadi kamadi,
emani; Oragai apunai Dewida e gidaragai kunu
Diyuda mu papamaga ‘raiyoni’ ki e ka bagi
supasupai. Berokoi kuduba ki e rauru-pupu
kewowena ki pokere e mena ka rima ida daikere
kewowena daikere apeya (7) ki koritatamini ade
wiku ki rikapoto.’ E inako wagubu.
6 Ki makeya ka nau kema paunau papa sipi
munai mosi ika uburawa empuwani. Gwede dai
iyaiya apeya apeya ade kwayuba debai ragidai
ki mu ka papa sipi ki kwagaramupu. E kiyabui
ka mu e gwe ugwadumpu po maba mibi bidarai
ika uburawa. E debai ganai ka ida daikere ke-
wowena daikere apeya (7) ade e yabui ka mete
ida daikere kewowena daikere apeya (7). E yabui
ki ka keyakeyai ko ki mibai ka Mamanuga God
e keyai ida daikere kewowena daikere apeya (7)
ki e tonotapu waira kuduba madega kauwagau
madega posiwagau ki kayatagubu.
7 Papa sipi munai ki kanibu apunu kema
kawareya tondawa apunai ki e idai garu rabineya
wiku ki wadubu,
8 manako ki makeya ka gwede dai iyaiya apeya
apeya ade kwayuba debai ragidai apunai eyaka
mena ade ida apeya apeya (24) ki mete kina papa
sipi munai ki e yabareya kwarisitagubu. Mu
eyaka eyaka mu idamugu ka mu ripa tapai maba
temupu ade kapa bowa yamayamai pokaiya
yamanatapu rabineya gwede mosi aurai bagi
kawaya pasumupu gwisi yarawa ki mu eyaka
eyaka mete temupu. Aurai bagi kawaya ki

mibai ka Mamanuga God e eya iyapanaiyoma
mu guriguri-maga.
9 Mu inako kwaetagubu manako umayo waunai
mosi umayotagubu, tagubu ke;
‘Kau ka bagi supasupai kawaya ki pokere kau
wiku yau wadi rima kuduba koritatami ki
ka baganai.
Kau inako kwaenuwagi ki mibai ka iyapana
kau nunimupu poyo manako kau daragi
kawapu ki pokaiya ka kau iyapana tawana
tawana, kunu kunu, yona yona, midimaga
ebo ebo kuduba ki mu bigimaga ki kau su-
rupipi Mama-nuga God e nene mu gimarat-
api.
10 Kau mu winetapi da mu Mama-nuga God
e kasiyarai pokaiya ubumana e bameya
dobopiyamu upi ki kwaetagamana, waira
kawareya yabiyabiri ubumana ade Ma-
manuga God e bigabigai kwaetagamana ki
nana.’
Mu inako tagubu.
11 Ki makeya ka nau ade yabu tapuwani manako
kema ki, ade gwede dai iyaiya apeya apeya ki,
ade kwayuba debai ragidai ki mu kuduba madani-
mugu ka nau aneya ropani kawaya eba iyabapa-
mana makai ika bautagubu mu kwagaratampu
ubumawa emitapuwani.
12 Aneya ropani kawaya ki mu bonana-maga ra-
giragi kawaya umayo yau umayotagamawa, taga-
mawa ke;
‘Papa Sipi Munai, mu kau nunimupu poyo ko kau
ka bagi supasupai ki pokere nu kau parau-
nimei ade kau sigi tepapemei.

Kasiyara kuduba ka kau bamageya, gwedegwede kuduba ka kau bamageya ade katai kuduba ka kau bamageya,
ki pokere nu kau wiwiranimei, kau paraunimei ade kau sigi esida tepapemei.'
13 Aneya ropani kawaya ki inako tagubu manako ki eweya ka nau gwedegwede kuduba iyaiya ika kunumau, waira kawareya, waira kobaiya, ade egi rabineya mete kina, gwedegwede kuduba inako madega kauwagau madega posiwagau ki mu umayo yau tagamawa wainapuwani;
'Kema kawareya tondei apunai ade papa sipi munai, wi kasiyaraga ka kawaya daganani esida.
Nu wi paraunimei, wi wiwiranimei, ade wi siga maramara esida tepapemei.'
14 Mu kuduba inako tagamawa manako gwede dai iyaiya apeya apeya ki denai tagubu ke; 'Ki mibai.' Kwayuba debai ragidai kuduba kwarisitagubu mu ramatamaga kawareya ubumpu manako mu kema kawareya tondau apunai ade papa sipi munai ki mu taragatampu.

6

Oka wikumupu ki rimai

1 Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai yabiri rikapupu empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede dai iyaiya ki mosi e bonanai ragiragi kawaya gaiya maba wagubu ke; 'Kau yabi.'

2 Nau yabu tapuwani manako nau papa osi poe
mosi empuwani. Papa ki kawareya ka apunu
mosi e pewa idaiya wadubu tondawa ki nau mete
empuwani. Mu apunu ki e kaiwawowagana de-
bai tatamai kwemupu manako e iyapana kuduba
raurutamana mu wairamaga wadana ki nana
bauwena kayawena empuwani.
3 Ki eweya ka nau papa sipi munai oka
wikumupu ki rimai ade mosi rikapupu
empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede
dai iyaiya ki mosi wagubu ke; 'Kau yabi.'
4 Manako nau papa osi ade mosi e kumai dara-
gai ki mete bauwena empuwani. Papa osi ki
kawareya ka apunu mosi tondawa. E kasiyara
wadubu da e waira kawareya kande ade deni deni
minimini popo-tagamana ki kerarai birikapana ki
nana. Mu kunumau kereba kawaya mosi e idaiya
tamupu ki nau empuwani.
5 Ki eweya ka nau papa sipi munai oka
wikumupu ki rimai ade mosi koritapupu
empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede
dai iyaiya ki ade mosi wagubu ke; 'Kau yabi.' Nau
yabu tapuwani manako papa osi pinai mosi ika
empuwani. Papa osi ki kawareya ka nau apunu
mosi ki gwedegwede ruba-piyamu ki rubai mosi e
idaiya wadubu tondawa ki nau mete empuwani.
6 Ki makeya ka nau gwede dai iyaiya apeya
apeya ki mu paunamugu bonana maba mosi
wainapuwani. Bonana ki wagubu ke; 'Iyapana
mosi mara eyaka mena bagibagiyagisi ki ka e
denai eba kawaya suguna poe kapa eyaka mena
ki mena yadini bo suguna madimadi kapa apeya
eyaka ki mena tepoto. Ko ripa 'oripi' ki otai ade

awana daragai ‘waeni’ ki kau eba giripi.’ Bonana ki inako wagubu.

7 Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi koritapupu empuwani. E ki kwaewena makeya ka gwede dai iyaiya ki siyarai wagubu ke; ‘Kau yabi.’

8 Nau yabu tapuwani manako apunu mosi si ka Po Kerarai Apunai ki papa osi e kumai ku maba kawareya tondubu bauwena ki nau empuwani. Apunu ki e tagaiya ka apunu ade mosi papa osi ki nikareya tondobu. E si ka Po Tawanai Apunai. Iyapana apeya ki kasiyara wadumupu da mu kay-atagamana iyapana waira kuduba purutamana damu apeya apeya nakatamana ki nana. Mu kasiyara mete wadumupu da mu yawira pokaiya, wetei pokaiya, sigira berokoi pokaiya ade papa kamarai berokoi ki pokaiya damu ki eyaka mena namutamana gawarara ki nana.

9 Ki eweya ka nau papa sipi munai oka wikumupu ki rimai ade mosi korita-pupu empuwani. Nau yabu tapuwani manako kunumau kepakepa kobaiya ka nau iyapana popai dai ki mu keyai-muguma mete ika idiwa emitapuwani. Iyapana ki mu ka naiya Mamanuga God e yonai eba kamadumpu ko tagamawa iwa ki pokere ki gwawai ka iyapana ubumpu mu namutampu.

10 Iyapana ki mu bonanamaga ragiragi kawaya tagubu ke; ‘Kaiwawonuga, kau kasiyaragi ka kawaya esida. Kau ka mibai ade kau ka bagi supasupai kawaya ko kau gwede mara uburi nu namunimpu ragidai ki bimbinai kau idagi gurai mu naurimugu ugwadi ragiragi bita tage?’

11 Mu inako tagubu manako kunumau ka dai
ubu-mupu midi tatamai poe temupu iyapana ki
eyaka eyaka tagemupu, tagubu ke; ‘Wi watagau
yewe aiyataiwogoi. Wi namunimpu ragidai ubu-
moto wi kowaguma sumaga eyaka mena ragidai
wairau idiwu ki dai mete namutamono yamono
da Mamanuga God e yagisi da kewowena ki ka
e uburoto bimbina ki kwaeyagisi.’ Mu inako
tagubu.
12 Ki eweya ka nau papa sipi munai oka
wikumupu ki rimai ade mosi korita-pupu
empuwani. Ki makeya ka waira nutanuta kawaya
eba marai mo bau-wena. Aukwara pinai tatabura
kwenu-piyamu ki maba ka madega piniwena
empuwani ade siragamu dara maba inako
daragawena.
13 Nusuru kawaya ripa damaya kwisipiyau
madai mara-kirakirai gwetagamu ki maba ka su-
pama kunumau wairau gwegwetagubu ki nau
mete emitapuwani.
14 Nu kebari ewope-mei ki maba ka kunuma
inako ewopupu yapu wekepupu ade kweya yo
ruku ebo ebo ki geyageyatagubu sisiwatagubu mu
watamaga kamadumpu kayatagubu.
15 Ki makeya ka yewe waira kawareya
kawakawai ragidai yo piyara ragidai mu
kawakawaimuguma yo purapura ragidai yo
iyapana kasikasiyarai yo pakasi ragidai yo
bigabiga kwaetagamawa ragidai, iyapana
kuduba inako ki mu wakapatagubu ragu
weketagubu idiwa ki nau mete emitapuwani.
16 Mu bonana-maga ragiragi kawaya kweya
yo bowa tademupu, tagubu ke; ‘Wekenimuri da

kema kawareya tondau apunai nu eba eminiyoto
ade Papa Sipi Munai e nuwai nu bamanugu eba
pupuyogono.
17 Mu nuwapupumaga ki marai berokoi kawaya
bauwena ki pokere nima mu boda-tamini?' Mu
inako tagubu.

7

Tawana Isiraero ragidai kuduba 144,000

1 Ki eweya ka nau aneya apeya apeya waira
kawareya ubumawa emitapuwani. Mosi ka nu
yabaranugu buri kiya uburawa, mosi ka nu
ewanugu buri kiya uburawa, mosi ka nu idanuga
garu deneya buri kiya uburawa, ade mosi ka
nu idanuga tenene deneya buri kiya uburawa ki
nau waro were maba mu emitapuwani. Aneya
ki nusuru mubo denemugu denemugu bauwa-
gawa ki mu mubo bodapamawa ki pokere nusuru
waira kawareya eba tarawa, ripa eba geyagey-
atagamawa, ade nusuru egi kawareya mete eba
garupiyawa ki nau empuwani.
2 Ki makeya ka nau aneya mosi madega posi-
wagau ki deneya bauwena empuwani. E idaiya
ka e maramara tondau apunai Mamanuga God e
kurikuri ki mete wadubu bau-wena. Aneya apeya
apeya ki waira yo ripa yo egi kuduba giritamana
kasiyarai wadumupu nawanai ika ubumawa ki
mu wenamaga e siyapu manako e bonanai ragi-
ragi kawaya mu tadebu, wagubu ke;
3 'Wi nawana ubumoi da nu Mamanuga God
e bigabigaiyoma kuduba mu yabaramugu e
kurikuri pasitamamu kewoyagisi were ki ka
wi waira yo ripa yo egi kuduba ki giritamuri.'

4 Iyapana gwedewau mu yabaramugu
Mamanuga God e kurikuri mu pasitampu ragidai
ki damui kuduba kabuwasinibu ka iyapana
ropani kawaya eba iyabapa-mana makai kuduba
144,000. Mu ka tawana Isiraero ragidai kunu ebo
ebo kuduba ki dai ki.
5 Kunu Diyuda rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Rubeni rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Gata rabineya ka 12,000 pasitapu.
6 Kunu Ata rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Natari rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Manase rabineya ka 12,000 pasitapu.
7 Kunu Simiyoni rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Riwai rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Isikari rabineya ka 12,000 pasitapu.
8 Kunu Teburoni rabineya ka 12,000 pasitapu.
Kunu Diyosepa rabineya ka 12,000 pasitapu.
Ade kunu Bendimani rabineya ka 12,000 pasitapu.
Aneya ki Mamanuga God e kurikuri pokaiya iyapana inako pasitapu.
Mamanuga God e iyapanaiyoma ropani kawaya
9 Ki eweya ka nau ade yabu tapuwani manako iyapana damu kawaya eba iyabapamana
makai ade mosi ika ubumawa emitapuwani. Mu
ka waira kuduba madega kauwagau madega
posiwagau mu kwakwarepumaga ebo ebo, mu
kunumaga ebo ebo, mu waira-maga ebo ebo, mu
yonamaga ebo ebo, mu tawana tawana kuduba
ki deneya bautagubu. Mu kunuma kemai ki
ade Papa Sipi Munai ki mu yabaramugu ubumawa midi tatamai poe monaga-tagubu ade mu
idamugu ka mu notowiya kwarai temupu,

10 manako mu bonana-maga ragiragi kawaya
tagubu ke;
‘Mamanuga God kema kawareya tondau apunai
ade Papa Sipi e Munai ki mu mena nu iya
negeni.’
11 Mu inako tagamawa makeya ka aneya
kuduba kema ki kwagaramupu ubumawa yo
kwayuba debai ragidai yo anu dai iyaiya apeya
apeya ki mete kina kuduba kema ki yabareya
gwairitagubu nikapu mempu manako mu
Mamanuga God taragamupu,
12 tagubu ke;
‘Ki mibai. Mamanuga God, nu kau paraunimei
ade kau sigi esida tepapemei. Kau ka tanai
bagi kawaya ki apunai.
Katai yo kasiyara kuduba ka kau bamageya
ki pokere nu kau paraunimei, kau wi-
wiranimei, ade kau sigi maramara esida
mena tepapemei. Ki mibai.’
13 Mu inako tagubu manako ki eweya ka
kwayuba debai apunai ki mosi nau manusinibu,
wagubu ke; ‘Iyapana midi tatamai poe utatagubu
ki kau wainapiyei da mu ka gwedewau? Ade
kau waina-piyei da mu ka tawana bani were
bautagubu?’
14 E inako wagubu manako nau denai e
sibuwani, suwagubuwani ke; ‘Bada, ki nau eba
kataineya ko kau kataigeya.’
Ko e ade sidibu, wagubu ke; ‘Waira kawareya
ka Mamanuga God iyapana kuduba bita kawaya
tagebu ko iyapana karako emitamiyei mu ka
giruru maba ki kobaiya tetetagubu yaudere bau-
tagubu manako mu midimaga tatamai Papa Sipi

Munai e darai pokaiya siruwamupu da taniwena
ki ragidai.
15 Mu bigimaga inako siruwamupu ki pokere
mu maramara Mamanuga God e tawai rabineya
e kemai ki yabareya ubumono kemora nawaru e
upi kwae-togomono, e si esida mena tepapomono,
manako kema kawareya tondau apunai ki e mu
gwanawatamono tondono.
16 Karako ade ewa ka wetei mo mu eba
metamini, mu awana gobamaga eba yagisi ade
madega muyai bo gwede muyai kawaya mu eba
uratamini,
17 mibai ka Papa Sipi Munai kema kawareya
paunau tondau ki e uburoto mu kwayubatamini
manako waratamini awana yabai maramara usir-
apiyau ki kabuwatamini. Mu yabumaga iwai
bauwena ki kuduba ka Mamanuga God surupoto
kewoyagisi.' E inako sidibu.

8

Oka wikumupu ki rimai siyarai

1 Papa Sipi Munai oka wikumupu ki rimai si-
yarai koritapupu kewowena ka kunumau dau-
moro ukwapu nawaru dumai tarau yarau da
nawaru puru-wagau ki rowarowai maba.
2 Ki eweya ka mu dai ki bawiwi ida daikere
kewo-wena daikere apeya (7) ki temupu bau-
tagubu aneya ida daikere kewowena daikere
apeya (7) Mamanuga God e yabareya ubumawa ki
eyaka eyaka mu tagemupu.
3-4 Aneya ade mosi bauwena kunuma kepake-
pai ki yabareya ubupu. E idaiya ka kapa mosi

bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki rabineya gwede mosi aurai bagi kawaya urawa gwisi yarawa ki nau empuwani. Aurai ki ka Mamanuga God e iyapanaiyoma kuduba mu gurigurimaga. Aneya ki kanibu kepakepa bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki yabareya ubupu manako kepakepa ki kawareya kapa ki Mamanuga God nene puyo tapu. Gwede aurai bagi kawaya mosi kwemupu ki e mete wadubu puyo ika tapu manako gwede aurai bagi kawaya ki ade Mamanuga God e iyapanaiyoma mu gurigurimaga ki, mu aurimaga ka aneya ki e idaiya gwisi maba Mamanuga God bameya yarawa empuwani.

5 Gwisi ki yapu kewowena ka aneya ki mata komai yabai dai kepakepa kawareya tepupu kapa ki rabineya nunupu manako e kapa ki wadubu kwenupupu wairau kawapu. E kapa ki kwenupupu makeya ka yangwara wadubu gaiya mumugarai mete wagubu ade kwarara puruwagau mumugarai maba wagubu ki nau mete wainapuwani. Waira nutanuta mete bauwena ki nau empuwani.

Bawiwi wagubu

6 Ki makeya ka aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) bawiwi okukunatagubu ki siyamana ki nana ubumawa.

7 Aneya yabiri ki e ubupu bawiwi siyapu wainapuwani. E siyanawa makeya ka nawaya aniyata kawaya kawapu manako nusuru yo mata nonarai yo dara mete kina inako dibipupu wairau kawapu. Waira purupupu damu apeya eyaka

ki damui mosi ka mata ki urabu kwarisi. Ripa
purupupu damu apeya eyaka ki damui mosi ka
mete urabu kwarisi. Ade gwaba kasiga ki mete
urabu gawarara.
8 Ki makeya ka aneya mosi ubupu bawiwi
siyapu wainapuwani. E siyanawa makeya ka
gwede kawaya mosi kweya maba beuwena ki mu
kwenumupu egi supu ki nau empuwani. Kweya
maba ki egi surawa makeya ka egi purupupu
damu apeya eyaka ki damui eyaka mena ka
wirawena dara wenawena,
9 manako egi raubiyoi damu apeya eyaka pu-
rupupu ki damui eyaka mena ka popotagubu
gawarara ade waka maimerei kawakawai ki pu-
rupupu damu apeya eyaka nakapupu ki damui
eyaka mena ka giriwena ki nau mete empuwani.
10-11 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e
bawiwi siyapu wainapuwani. E siyanawa
makeya ka kunumau supama kawaya mosi si ka
Makimaki duna maba urawa ki kauwena kawapu
manako awana kuduba purupupu damu apeya
eyaka ki damui mo rabineya supu empuwani.
Awana rabineya supu makeya ka awana ki yabai
mete giri-wena pasuwena ki pokere iyapana
ropani kawaya awana ki kubamupu ki ka mu
kuduba popotagubu gawarara.
12 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e bawiwi
siyapu wainapuwani. E siya-nawa makeya ka
madega yo siragamu yo supama kuduba pu-
rupupu damu apeya eyaka ki ka madega damui
eyaka mena ki berokowena, siragamu damui
eyaka mena ki berokowena ade supama damui
eyaka mena ki mete berokowena. Nawarau

ka madega napusi apeya apeya ki rabineya ka madega eba tapapupu ade kemorau ka siragamu yo supama madega napusi apeya apeya rabineya ki mete eba tanitagubu.

13 Ki makeya ka nau yabu tapuwani manako midiwari kusuketa usi kunuma bogaboga ika robowagawa e bonanai ragiragi kawaya wagawa ki nau empuwani wainapuwani. E wagawa ke; ‘Akae, akae, akae, waira kawareya idiwu ragidai ki mu nene ka nau yona yau suwagakani; Si-yarai aneya apeya eyaka mu bawiwimuguma siyomono ki ka bita kawaya eba marai iyapana kawarimugu suroto.’ E inako wagubu.

9

1 Ki makeya ka aneya ki mosi ubupu e bawiwi siyapu ki nau wainapuwani. E siyanawa makeya ka nau supama mosi kunumau kauwena wairau kawapu ki mete empuwani. Uruba nigidai pa mena ki rabineya mu keyai berokoi bodatampu idiwa ki gudui kwaipana kasiparai ka supama ki wadubu kawapu.

2 E gudu ki kwaipupu makeya ka gwisi pinai kawaya mugu pasumu ki gwisi maba uruba ki rabineya posiwena iyarau yapu madega yabui wadubu.

3 Gwisi ki rabineya ka borepa maba ropani kawaya eba biga-bigai positagubu waira yau kawareya kawamupu. Mu kasiyara wadumupu ka reuwa meniyau ki makarai maba.

4 Ko aneya ubumpu borepa maba ki tade-mupu, tagubu ke; ‘Wi gwaba bo ripa bo gwedeg-wede kuduba inako ki eba giritamuri ko iyapana

gwedewau mu yabaramugu Mamanuga God e
kurikuri eba pasitampu ki mu mena wi girita-
muri.'
5 Borepa maba ki mu eba iyapana namuta-
mana ki kasiyarai wadumupu ko mu siragamu
ida daikere mena ki rabineya maramara kemora
nawaru iyapana makari mena tagemana ki nana
ki kasiyarai wadumupu. Makari ki makarai ka
reuwa meniyau ki makari maba,
6 ki pokere mara ki makeya ka iyapana makari
kudeya popotagamana yawatai kwaenepomono
ko mu eba bananapomoto.
7 Borepa maba ki mu ka papa osi yawira nene
monagatamiyamu ubumu ki maba emitapuwani.
Mu debamugu ka mu deba tatamai bowa yamaya-
mai pokaiya yamanatampu ki maba naka-mupu.
Mu kiyabumaga ka iyapana kaina nu kiyabunuga
maba,
8 ade mu debamaga kumai ka ridi debam-
aga kumai rorowa kawakawaya ki maba. Mu
uwarimaga ka papa 'raiyoni' e uwarai maba.
9 Mu nodamaga tatamai umamupu ka ragiragi
kawaya kirama maba ade mu mabumaga mu-
mugarai ka papa osi ropani kawaya yawira anai
nimaga kareya tainitamiyamu garu-piyamu ki
mumugarai maba.
10 Mu yawarimaga ade mu dowamaga ka
gwedeyapuni gimpuru ki maba. Mu yawarimaga
ki pokaiya ka mu siragamu ida daikere mena ki
rabineya iyapana makari tagemana ki kasiyarai
wadu-mupu.
11 Borepa maba ki mu kawai-maga ka aneya
mosi uruba nigidai pa mena ki yabiyabiri uburau.

E si yona Iburu were ka Abadoni ade yona Guriki were ka e si Aporiyoni, ko e si ki mibai ka ‘Giri Pasu ki Apunai’.

12 Nuwaboya makari marai apeya eyaka ki mo kewowena yau kena ko apeya uburau.

13 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e bawiwi siyapu. E siyanawa makeya ka nau bonana mosi kunumau wainapuwani. Bonana ki ka kepakepa bowa yamayamai pokaiya yamanamupu Ma-manuga God e yabareya uburau ki ganai apeya apeya mu pokamugu bauwena.

14 Bonana ki bawiwi siyanawa aneyai ki sibu, wagubu ke; ‘Kau aneya apeya apeya awana kawaya Euperatasi papateya umatampu dokodoko idiwu ki rikatami da mu baitagisi kayatagisi.’

15 E rikatapu makeya ka aneya apeya apeya ki bautagubu kayatagubu. Mama-nuga God e ebo kwamura bo siragamu bo mara bo madega winepupu tapu da mu kayatagamana iyapana kuduba damu apeya eyaka nakatapu ki damui eyaka mena namutamana ki nana ki marai wana bauwena yau kena.

16 Nau yabu tapuwani manako piyara ragidai papa osi kawareya idiwa ropani kawaya eba iyabapamana makai ki nau mete emitapuwani. Mu ka ropani kawaya eba iyabapamana makai kuduba 200 miriyoni (200,000,000) nau kabuwa-sinimupu.

17 Nau waro were maba papa osi ade kawareya kayatagubu ragidai ki mu emitapuwani. Mu nodamaga tatamai ka daragai mata nonarai maba, pinai kunuma maba, ade miyamiyawai.

Papa osi mu debamaga ka papa ‘raiyoni’ mu debamaga maba. Mu umunumugu ka mata nonarai, gwisi pinai, ade gwisi berokoi kokokowai mete bauwena kayawena.

18 Iyapana kuduba madega kauwagau madega posiwagau damu apeya eyaka nakatapu ki damui eyaka mena ka mata nonarai, gwisi pinai ade gwisi berokoi papa osi mu umunumugu bauwena ki pokaiya popotagubu gawarara.

19 Papa osi ki mu kasiyara-maga ka mu umunumugu ade mu yawarimugu. Mu yawarimaga ka motamota maba debai uwari mete kina ki pokaiya mu iyapana giritamawa.

20-21 Iyapana waira kawareya idiwa bita ebo ebo bauwena kayawena ki pokaiya eba popotagubu ragidai mu bita ki kuduba emupu ko mu notamaga eba wirawena Mamanuga God bameya. Kweya kairapu bo daisusu bo momorapa bo ade dai mete kina ki keyakeyai-muguma mu bowa yamayamai yo bowa wawinebowa yo ripa pokaiya mu mubo idamugere yamanatampu, gwedegwede ki mu eba kamaditampu ko mu bama-mugu buburitagamawa mu simaga esida mena tepapamawa idiwa. Ko keyakeyai yamanatampu ki kuduba ka mibai pa mena kororai. Daisusu yo momorapa inako mu ka tawana eba empiyamu, mu yona eba wainapiyamu, ade mu kerapumugu ka eba iwu. Ko iyapana gwedegwede ki kuduba eba kama-dumpu. Ade minimini popo yo simaga yo muwara yo kuwa yo ade ridi yo apunu taku maba igida yauda asusu kwaetagamu iwu, bera kuduba inako ki mu mete eba kamadumpu.

10

Aneya mosi oka wiku wadubu

1 Ki eweya ka nau aneya kasiyarai kawaya ade
mosi kunuma were kawapu empuwani. E midi
tatamai ka oroguma ade e debai tatamai ka wari.
E kiyabui sinini ka madega maba ade e kerarai
daikere daikere ka mata nonarai ki maba.
2 E oka wiku marai munta mosi e idaiya
wadubu ki dadarapupu manako e kerarai garu
egi kawareya teyapu ade e kerarai tenene waira
kawareya teyapu.
3 E bonanai ragiragi kawaya papa 'raiyoni'
kwewagau ki bonanai maba nau wainapuwani
manako e wagubu ki denai ka gaiya ida daikere
kewowena daikere apeya (7) bonana maba
tagubu ki mumugarai nau mete wainapuwani.
4 Nau mu bonanamaga ki wainapekeya ki ka
nau mu badidi tagubu ki okapana kwaesugekeya
ko bonana ade mosi kunuma were kawapu nau
sidibu, wagubu ke; 'Bonana ida daikere kewo-
wena daikere apeya badidi tagubu ki kau kaubo
mena rabinageya wadi doko wainapiyowa ko kau
eba okapi.'
5 Ki makeya ka aneya e kerarai egi kawareya
ade waira kawareya uburawa ki e idai garu
kunuma deneya bagipupu ki nau empuwani.
6 Kunuma ade kunuma rabineya gwedegwede
kuduba yamanapupu apunai, waira yamana-
pupu ade waira kawareya gwedegwede kuduba
yamanapupu apunai, ade egi rabineya gwedeg-
wede kuduba mete yamanapupu maramara ton-
dau kaniyau apunai Mamanuga God, e si pokaiya

ka aneya ki ragiragi kawaya gwaiyaba kaimatana
wagubu ke; ‘Mara winepupu tapu ki marai riya-
pamana yamana yawatai mo pa mena,
7 mibai ka aneya siyarai uburoto e bawiwi
siyonono makeya ki ka Mamanuga God takari
kawaya e ebo nuwaiya mena badidi notapiyawa
ki kuduba matarayagisi. E ororeya mena e bo-
nanai wainapamawa tagamawa ragidai kabuwat-
apu da inako wenayagisi.’ Aneya ki inako
wagubu.
8 Ki eweya ka nau bonana naiya kunuma
were sidibu ki ade wagubu wainapuwani. E
sidibu, wagubu ke; ‘Kau kaniyo aneya kerarai
egi kawareya ade waira kawareya uburau ki e
idai rabineya oka wiku dadarapupu wadau ki kau
wadi.’
9 Nau yona ki wainapuwani ka nau aneya ki
bameya kanibuwani oka wiku ki e nau tegeyana
ki nana sibuwani, ko e denai nau sidibu, wagubu
ke; ‘Kau wiku yau wadi kupi. Kau umunugeya
kupowa ki midiyai ka manigowa maba ko kau
kupi kaupi kau rabinageya suroto ki ka suwakarai
wenapoto.’
10 Nau wiku marai munta e idaiya ki
wadubuwani kubabuwani ki ka nau umununeya
midiyai manigowa maba wainapuwani. Ko
nau kubabuwani kaupuwani nau rabinaneya
supu ki makeya ka suwakarai mete matarawena
wainapuwani.
11 Ki makeya ka mu nau ade sidimupu, tagubu
ke; ‘Iyapana mu kwakwarepumaga ebo ebo ade
mu yonamaga ebo ebo tawana tawana idiwu mu
kawakawaimuguma mete kina mu bamamugu

badidi ewa wenawagana yonai Mamanuga God wagubu ki kuduba kau kawareya mu ade tadeyowa umowa.’

11

Yabumugu emupu tagubu ragidai apeya

1 Ki eweya ka apunu mosi ruwa tegebu ki nau waro were maba empuwani. E sidibu, wagubu ke; ‘Kau kiri uburi Mamanuga God e Tawai ade e kepakepai mete kina ki mu ruwamaga wadi manako iyapana badibadi ika Mamanuga God e si tepapiyamu idiwu ki mu mete iyabatami.

2 Ko e tawai tagaiya matarau ki kau eba ruwapi, mibai ka wata ki ka Mamanuga God ubupu iyapana kwaiyanai ragidai mu watamaga winepupu tagebu. Mu ka kwamura apeya eyaka ade siragamu ida daikere kewowena daikere eyaka mena ki rabineya Mamanuga God e naterei kawaya Diyerusaremu ki giripomono pasumono.

3 Mara ki makeya ka nau iyapananiyoma apeya tonotamani manako mu midimaga tatamai berokoberoko umumoto tataburatogo-mono mara 1,260 ki rabineya iyapana paunamugu Mamanuga God e yonai togomono iwono.’ Apunu ki nau inako sidibu.

4 Ripa ‘oripi’ apeya yo duna uburau watai apeya waira yau Kaiwawoi e yabareya ubumu ki ka keyakeyai ko ki mibai ka iyapana apeya ki muyo.

5 Iyapana gwedewau ubumoto iyapana apeya ki giritamana kwaetogomono ki ka mata nonarai mu umunumugu baiyagisi mu iyaramuguma ki

uratamini popo ki pokere iyapana gwedewau iyapana apeya ki giritamini pasutamini ki ka mu denai popotagisi.

6 Iyapana apeya ki kasiyara wadumupu da mu tagisi ki ka kunuma gudui bodapoto ki pokere mara ropani kawaya ka mu Mamanuga God e yonai togomono iwono ko nawaya mo eba baiyagisi. Mu kasiyara mete wadumupu da mu tagisi ki ka awana usirai kuduba dara wenayagisi. Ade mu kasiyara mete wadumupu da mu mubo nuwamugu kwaetagisi ki ka sigira ebo ebo ade berokoi ebo ebo waira kawareya posiyagisi.

7 Mu Mamanuga God e yonai togo-mono iwono da kewoyagisi makeya ka uruba kawaya nigidai pa mena ki rabineya ka kunkani maba berokoi kawaya mosi posiyagisi iyapana apeya ki mete kandetagisi. Mu kandetogomono yamono da paunau ka berokoi ki uburoto mu namutamini,

8 manako iyapana ubumoto mu kwakwarepumaga ki tepomoto natere kawaya ki imateya pa nakapomoto ko eba ononotamini. Natere ki rabineya ka iyapana naiya ubumupu iyapana apeya ki mu Kaiwawomaga wadumupu ripa korosi naureya e minimupu poyo. Yona kwakwarai pokaiya ka natere ki si Sodomu bo Idipi.

9 Iyapana tawana tawana kuduba mu kunumaga ebo ebo, mu kwakwarepumaga ebo ebo, ade mu yonamaga mete ebo ebo, mu ka iyapana apeya popotagubu ki mu kwakwarepumaga ika pa emitamono ko eba onono-tamini. Ononotamana yawatai ki mu bodabodapomono yamono da mara apeya eyaka kewoyagisi ade mara mosi ka yarono da madega paunau.

10 Mamanuga God e yonai tagamawa
ragidai apeya ki popotagubu ki pokere
iyapana kuduba yewe wairau mamama-
tagamawa taeretagamawa deni deni puyo
kasiwaratagamawa idiwa emita-puwani.
Iyapana apeya ki iyaiya idiwa makeya ka iyapana
kuduba mu poka-mugere makaritagamawa ko
karako mu popotagubu ki pokere iyapana mu
rabinamaga bagiwena.
11 Mara apeya eyaka ki kewowena ade mara
mosi yarawa da madega paunau ki makeya ka
Mamanuga God e eya umunai aurai tonopupu
iyapana popai ki mu rabinamugu supu manako
mu ade iyatagubu kimpu ubumpu. Iyapana mu
emitampu ki ka mu nota-maga kowena kudu ebo-
tau wainamupu.
12 Ko iyapana apeya ki mu bonana ragiragi
kawaya mosi kunumau kawapu ki wainamupu,
wagubu ke; ‘Wi yewe umunumuri.’ Ki makeya
ka iyapana apeya ki mu iyaramuguma kuduba
yabumugu yamawa idiwa da kunumau oroguma
gwaiya tetetagubu kayatagubu emitapuwani.
13 Mu oroguma gwaiya tetetagamawa makeya
ka waira nutanuta kawaya mo bauwena manako
natere ki damu ida esida mena ki damui eyaka
mena giripupu manako iyapana ropani kawaya
kuduba 7000 popotagubu gawarara. Ko iyapana
eba popotagubu ragidai mu kudu ebotau waina-
pamawa manako Mamanuga God kunumau ton-
dau e si mu esida tepapamawa emitapuwani.
14 Nuwaboya yo makari marai apeya eyaka ki
apeya kewowena yau kena ko eyaka mena ubu-
rau.

Aneya bawiwi siyarai siyapu

15 Ki eweya ka aneya siyarai ubupu e bawiwi siyapu ki nau empuwani. E siyanawa makeya ka nau bonana ropani kawaya kunumau ragiragi kawaya tagubu wainapuwani, tagubu ke;

‘Nu Kaiwawonuga Kawaya ade e madanai irikai Keriso ki mu karako waira kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ki mu kawakawaimuguma maramara ubumono.’

16 Ki makeya ka kwayuba debai ragidai apunai eyaka mena kewowena ade ida apeya apeya (24) Mamanuga God e yabareya mu mubo kemamaga kawareya idiwa ki mu ubumpu gwairi-tagubu nikapu mempu manako Mama-nuga God taraga-pamawa,

17 tagamawa ke;

‘Kawainuga God, kasiyara kuduba wadibi apunai, kau naiya tondeya ade karako mete tondei.

Kau kasiyaragi kawaya ki kau karako wadibi matara karako waira kuduba mu Kaiwa-womaga tondei.

18 Kau tagararaniyamu ragidai mu nuwamaga pupuwagau mibai ka kau bita tageyana ki marai bau-wena ade iyapana popotagubu ragidai kau idagi gurai mu nauri-mugu ugwaditamana ragiragi ki marai mete bauwena.

Kau bigabigagiyoma kau bonanagi wainapa-mawa tagamawa ragidai,

ade kau iyapanagiyoma kawakawai maimerei kuduba kau wiwiranimawa idiwa ki denai puyo bagi mu tageyana ki nana ki marai mete bauwena.

Ki pokere kau karako uburi iyapana waira giri-
pamawa pasumawa ragidai ki denai mu
giritami.'
19 Mu inako tagubu wainapuwani manako ki
makeya ka nau Mamanuga God e Tawai
kunumau ki gudui siwa-wena empuwani
manako Mamanuga God e gwaiyabai
wagubu okamupu tamupu ki sikwai
nau ika tawa rabineya mete matarau
empuwani. Ki makeya ka yangwara
wadubu, gaiya mumugarai bauwena
kayawena, kwarara wadau ki mumugarai
maba wagubu, waira nutanuta bauwena
waira kuduba geyageyawena, ade nawaya
aniyata ki mete bauwena nawaya tai bowa
maba kawapu ki nau empuwani.

12

Ridi ade motamota kwakoru maba

1 Ki eweya ka gwede bagi kawaya mosi usi kunumau matarawena ki nau waro were maba empuwani. Nau ridi mosi empuwani. E goragorai ka madega ade e debai tatamai ka supama ida esida kewowena kerapu apeya (12). E ika tondubu manako e kerarai siragamu kawareya sirigipupu.

2 Ridi ki munu waunitau wenapana kwaewa-
gawa munu makarai wainapiyawa kwewagawa
wainapuwani.

3 Ki makeya ka gwede mosi usi kunumau matarawena empuwani. Nau motamota kwakoru maba daragai kawaya mosi empuwani. E debai ka kuduba ida daikere kewowena daikere apeya (12)

ade e debai ganai ka kuduba ida esida mena (10).
E debai eyaka eyaka mu tatamamaga mete kina.
4 E yawarai gipupu manako supama damu
apeya eyaka ki damui eyaka mena ki e minibu
rorororo wairau gwetagubu manako e kanibu ridi
ki e yabareya munu wenapana ki kupana dagurai
ika uburawa empuwani.
5 Ki makeya ka nau ridi ki munu uratanai
wenapupu empuwani ko motamota kwakoru
maba bauwena munu ki wadana kwaewagawa ki
makeya ka gwede mosi bauwena munu ki mota-
mota e idaiya taoropupu Mama-nuga God e kemai
kawareya kunumau tapu. Munu ki aita ewa kasi-
yarai kawaya uburono e idaiya kepata yodono
manako iyapana kuduba yabaramugu mu Kaiwa-
womaga uburono.
6 Ko ridi ki wakapawena Mamanuga God
wata mosi iyapana eba idiwu tawaneya e nene
winepupu tapu ki ika tondana ki nana kayawena.
E mara ropani kawaya 1,260 Mamanuga God e
kwayubai rabineya ika tondono.
7 Ki eweya ka nau kande kawaya mosi usi
kunumau wenawena empuwani. Aneya kawaya
Maikero e aneyaiyoma mete kina daikere
ubumupu ade mota-mota kwakoru maba e
aneyaiyoma mete kina daikere ubumupu.
8 Mu kandetagamawa idiwa da kandetaga-
mawa idiwa da paunau ka aneya Maikero e
aneyaiyoma mete kina berokoi ki kuduba raurutampu baiyonotampu da mu ewa kunumau eba idiwana ki nana.
9 Mu motamota kwakoru kawaya ki kunumau
wadumupu wairau kwenu-mupu manako e

aneyaiyoma kuduba mete wairau isiyatampu.
Motamota ki e ka motamota oragai si ka Seitani
ade e si daikere Nari Apunai simupu. E ka iyapana
kuduba nu kerapunugu wadau ade beraniyau ki
apunai.
10 Ki makeya ka nau bonana ragiragi kawaya
mosi kunumau wagubu waina-puwani, wagubu
ke; ‘Karako ka iya waunai bauwena ade
Mamanuga God e Kaiwawo kasiyarai ki mete
matarawena. Karako ka e madanai irikai
Keriso e kasiyarai mete matarawena. Mibai,
nu sumanuga eyaka mena ragidai maramara
naritamiyawa apunai ki e mu karako kunumau
wadumupu wairau kwenu-mupu. E kemora
nawaru Mamanuga God e yabareya uburawa
nari yonai wagawa ki karako kewowena.
11 Papa Sipi e darai pokaiya ade Mamanuga
God e yonai mibai tagamawa ki pokaiya ka nu
sumanuga eyaka mena ragidai ubumupu Berokoi
Apunai ki e kasiyarai kuduba raurumupu. Mu
muga iyamaga nene eba wainapamawa ko mu
suma-maga nene popotagamana ki mu waina-
pamawa da ki ka baganai.
12 Ki pokere wi kunumau idiwu ragidai wi
karako mamamaiwagi. Ko wi gwedewau ika
waira kawareya idiwu bo egi rabineya idiwu
ragidai ki wi bamagau ka berokoi baiyagisi ki
pokere wi nuwaboyaiwagi. Nari Apunai Seitani
karako supu wi paunagau ika wi mete idiwu. E
kataiya da e marai rogobiwena ki pokere e nuwai
pupuwagau.’ Bonana ki inako wagubu waina-
puwani.
13 Motamota kwakoru maba waina-pupu da

mu e wairau kwenumupu ki ka e ubupu ridi
munu uratanai wenapupu ki kiwunapiyawa
kwaenepiyawa umawa.
14 Ko Mamanuga God ubupu ridi ki midiwari
kusuketa mabui maba apeya mete kwebu da
e robowagana buri iyapana eba idiwu tawanai
Mamanuga God e kwayubai rabineya tondana
ki wateya kayawagana ki nana. E kwamura
apeya eyaka ade siragamu ida daikere kewowena
daikere eyaka mena ika tondana da motamota
berokoi e bameya eba bauwagana giripana ki
nana.
15 Motamota kwakoru maba ridi ki robowagana
kwaewagawa empupu ka e umuneya awana goya
bauwena ridi ki kawarapana ki nana,
16 ko waira bau-wena ridi ki waitapupu. Goya
kawaya motamota umuneya bauwagawa ki ka
waira susukwanawena manako awana ki waira
rabineya kayawena.
17-18 Mota-mota kwakoru maba ki empupu ka
e ridi ki bameya e nuwai pupuwena manako e
ewere wirawena ridi ki e momoiyoma dai ki mu
yawiramaga kayawena. Ridi ki e momoiyoma
ka iyapana gwedewau Mamanuga God e umunui
wadamu ade Iyesu e yonai tagamu iwu ki ragidai.

13

Berokoi apeya egi positagubu

1 Motamota kawaya kwakoru maba ki egi
papateya nayau uburawa manako nau yabu
tapuwani gwede berokoi mosi kunkani maba ika
egi posiwena empuwani. Berokoi ki e debai ka
ida daikere kewowena daikere apeya (7) ade e

debai ganai ka ida esida mena (10). E debai ganai ki eyaka eyaka ka mu tatamamaga mete kina ade e debai kuduba mu naurimugu ka e si dai mete okapupu. E si okapupu ki ka eba e eya siyo ko e Mamanuga God e si bagi kawaya ki sibu siyasiya ika oka-pupu.

2 Nau yabu tapuwani manako e kiyabui papa kamarai ‘reopadi’ ki kiyabui diyayai empuwani. Berokoi ki e kerarai ka papa ‘beya’ maba ade e umunui ka papa ‘raioni’ ki maba. Nau yabu tapuwani manako motamota kwakoru maba ki kanibu e eya madanai irikai kunkani maba ki sibu ade e eya kasiyarai kawaya ki dai e mete kwebu da kunkani maba ki waira kawareya kawai uburana ki nana.

3 Kunkani maba ki e debai eyaka mena ka gwe ugwa-dumpu powena maba ki bidarai nau empuwani ko e kwatai ki ewa ade iyawena. Iyapana tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau kunkani maba ki emupu ki ka mu notamaga kowena e diriwai kwaetagubu manako mu e eweya kayatagubu.

4 Motamota berokoi kwakoru maba ki e ubupu e eya kasiyarai kunkani maba ki kwebu ki pokere iyapana kuduba motamota ki e si tarataragapamawa esida tepapamawa. Mu kunkani maba ki e si mete tepa-pamawa, tagamawa ke; ‘Iyapana mo kasiyarai e maba pa mena ade iyapana e kwaitana eba raurupomoto kau-pomoto.’

5 Mamanuga God ubupu kunkani maba ki wata kwebu da kwamura apeya eyaka ade siragamu ida daikere kewo-wena daikere eyaka mena ki rabineya ka e kasiyarai kawaya uburana yona

berokoberoko wagana umana ki nana.
6 E umuneya ka e Mamanuga God siyawa
siyasiya ade e si giripiyawa pasurawa. Ma-
manuga God e tawai kunumau ade gwedewau
kunumau idiwu ki mu simaga e mete giripiyawa.
7 Mamanuga God e iyapanaiyoma
yawiyawiratamana ade raurutamana ki kasiyarai
e mete wadubu. E uburana iyapana kuduba,
kunu ebo ebo, tawana ebo ebo, yona ebo ebo,
kwakwarepu-maga ebo ebo, mu e idai rabineya
idiwana da e mu kawaimaga uburana ki nana ki
kasiyarai e mete wadubu.

8 Iyapana waira kuduba ubumoto kunkanki
maba ki e si tarataragapomono esida tepapomono
idiwono ko iyapana gwedewau Mamanuga God
waira kunuma eba yamanapupu makeya mu
simaga Iya Bukai rabineya okapupu ragidai ki mu
mena e si eba tepapomoto. Iya Bukai ki ka Papa
Sipi Munai mini-mupu poyo ki e bukai.

9 Wi wenaguga mete kina ki ka wi yona yau
wainapumuri;
10 Iyapana gwedewau Mamanuga God mu
winetapu da iyaramuguma ubumana mu
tetamana diburatamana ki nana ki ka mu
tetamini diburatamini. Ade iyapana gwedewau
Mamanuga God mu winetapu da iyara-muguma
ta were mu taugwaditamana popo ki nana ki
ka mu taugwaditamini popo. Ki pokere mara ki
baiyagisi ki ka Mamanuga God e iyapanaiyoma
mu sumamaga ragiragi kawaya ubumono giruru
maba kobaiya tetetogomono kaiwono ki ka
baganai.

Berokoi ade mosi waira rabineya posiwena

11 Ki eweya ka nau gwede berokoi kunkani
maba ade mosi waira rabineya posiwena em-
puwani. Berokoi ki e debai ganai apeya ka papa
sipi munai mu debamaga ganai ki maba ko e
bonanai ka motamota kwakoru e bonanai maba.
12 Berokoi ki kanibu e kasiyarai kunkani yabiri
ki e bameya wadubu e irikai ubupu manako ewa
kayawena waira yo waira kawareya gwedegwede
kuduba idiwu e kasiyarai kawaya ki pokaiya mu
notamaga wade wirawirapiyawa da mu kunkani
maba naiya e debaiya bidara wadubu ko ade
iyawena ki e tarataragapamana si tepapamana ki
nana.
13 Berokoi ki matakira kawaya-kawaya ebo ebo
kwaewagawa ki nau empuwani. E wagubu man-
ako iyapana kuduba mu yabumugu ka mata
nonarai kunuma were kawapu.
14 Berokoi ki kasiyara wadubu da e uburana e
waretai kunkani maba ki e nene matakira ebo ebo
kwaewagana ki nana. Ki pokaiya ka e iyapana
kuduba, madega kauwagau madega posiwagau
mu kerapumugu wadana mu notamaga wirapana
ki nana ki nau mete empuwani. E iyapana ragi-
ragi kawaya tadeyawa da mu ubumana kunkani
maba kereba pokaiya ugwadumpu ade iyawena
ki e keyakeyai mosi yamanapamana manako ewa
ubumana keyakeyai ki pokaiya kunkani maba ki
e si tepapamana ki nana.
15 Berokoi ki kasiyara mete wadubu da e ubu-
rana keyakeyai ki puwapana iya kweyana da e
yonawagana ki nana, ko ki nau mete empuwani.
Iyapana gwedewau e si eba tarataragamupu ki ka

kunkani maba e keyakeyai ki ubupu mu namu-
tapu.
16 Berokoi ki mete ubupu iyapana kawakawai
yo iyapana maimerei, iyapana gwedegwedemaga
mete kina yo imagei ragidai, pakasi ragidai yo
bigabiga ragidai, iyapana kuduba inako ki e mu
ninekeneke-tamiyawa da mu kunkani maba ki e
si okai mu idamaga garu naureya bo mu yabara-
mugu kurikuri pokaiya kapa-pamana ki nana ki
nau mete empuwani.
17 Iyapana gwedewau kunkani maba ki e si bo e
si keyakeyai namba pokaiya ki mu naurimugu pa
mena ki ka mu gwede mosi eba gimarapamana bo
deni deni eba nida kasiwaratagamana ki nana.
18 Yona yau ka wekewekei ki pokere iyapana
notanotai ki mu mena ka yona yau mibai ba-
nanapomoto. Iyapana nima e yabarai supasupai
ki ka e kunkani maba e si namba pokaiya tamupu
ki mibai mete kataiyagisi. E si namba pokaiya ka
iyapana kaina mosi e siyo. E si ki nambai ka 666.

14

Umayo waunai mo tagubu

1 Ki eweya ka nau waro were maba ade em-
puwani manako Papa Sipi Munai ade iyapana
ropani kawaya eba iyabapamana makai kuduba
144,000 e bananamupu kweya Saiyoni kawareya
e mete ika ubumawa ki nau mu emitapuwani.
Papa Sipi e eya siyo ade e Mamai e si mete kina
ki okai ka nau iyapana ki mu yabaramugu em-
puwani.
2 Nau bonana mosi kunuma were kawapu
wainapuwani. Bonana ki mumugarai ka awana

kawaya tapara sikipiyau ki maba bo gaiya wa-
gau ki mumugarai maba bo iyapana ripa tapai
yanuwatagamu bonanai bagi kawaya ki maba.
3 Iyapana kuduba 144,000 mu ka Mamanuga
God e kemai ki, ade gwede dai iyaiya apeya apeya
ki, ade kwayuba debai ragidai ki, mu kuduba
yabara-mugu ubumupu umayo waunai mosi
umayotagamawa. Iyapana kuduba wairau
idiwa mu paunamugu ka Mama-nuga God
ubupu iyapana ki mena e ebo nene winetapu
tetapu ki pokere mu mena ka umayo waunai
ki kataitagubu. Iyapana dai ki umayo ki eba
kataitaga-mana makai.
4 Iyapana 144,000 mu notamaga eyaka mena
Mamanuga God deni mena notapiyamu. Mu
eyaka eyaka ka ridi mo mete eba iwa ade papa
Sipi Munai bani kayawagau umau ki ka mu e
ewakumapiyamu mete iwu. Iyapana kuduba
paunamugu ka Mamanuga God mu rikatapu da
karako ka mu maura amotana ki maba yabiri Ma-
manuga God yo Papa Sipi Munai mu bamamugu
bautagubu.
5 Mu rabinamugu ka tanai mena posiwena. Mu
yona bera mo eba tagubu ade mu paeremaga
mete pa mena.

Aneya apeya eyaka

6 Ki eweya ka aneya mosi usi kunuma bogaboga
robowagawa ki nau empuwani. E ka iyapana
kuduba, kwakwarepumaga ebo ebo, kunu ebo
ebo, yona ebo ebo, tawanamaga ebo ebo ki iya
maramara idiwana kaiwana ki yonai bagi kawaya
mu tadeyana ki nana bauwena.

7 E bonanai ragiragi kawaya wagawa ke; ‘Ma-
manuga God e idai gurai iyapana kuduba nauri-
gau ugwadana ragiragi ki marai wana bauwena
ki pokere e mayapiyoi ade e mena si tepapiyoi.
E ka kunuma yamanapupu, waira yamanapupu,
egi yamanapupu, ade awana usirai mete yamana-
pupu ki apunai ki pokere e mena tarataragapiyoi.’
8 Aneya ki inako wagubu eweya ka aneya ade
mosi bauwena e waretai eweya robowagawa
kaniyawa, wagawa ke; ‘Natere kawaya Babironi
karako gumoruowena po minibu. Iyapana awana
suwakarai kubamu mu yabara-maga babawa-
gau ki maba ka ridi ki naiya e kwakwarepui
poisiyasiyai wainapiyawa tainipiyawa ki iyapana
tawana tawana idiwu mete tagebu da mu karako
taku maba igida yauda iwu.’
9 Aneya ki inako wagubu eweya ka aneya ade
mosi bauwena e kowaiyoma apeya ki mu ewa-
mugu robowagawa kaniyawa e bonanai ragiragi
kawaya wagawa ke; ‘Iyapana gwedewau ubumu
kunkani maba ade e keyakeyai mu idamugu ya-
manamupu ki mu simaga tarataragapiyamu bo
kunkani maba ki e si okai mu yabaramugu ton-
dau,
10 ki ka awana ‘waeni’ suwakarai kawaya
Mama-nuga God kapa rabineya gwepupu ki e
yadini mu tageni kubomoto. Ko awana ‘waeni’ ki
kena ki ka Mamanuga God e eya nuwapupui ki
keyakeyai. Iyapana gwedewau kunkani maba
ki tarataraga-piyamu ki ka aita ewa ka mu
Mamanuga God e eya aneyaiyoma ade Papa Sipi
Munai ki mu yabaramugu mata nonareya gwisi
berokoi rabineya makaritogomono idowono.

11 Gwisi ki eba kewoyagisi ko maramara yarono.
Iyapana gwedewau ubumu kunkani maba ade
e keyakeyai mu idamugu yamanamupu ki mu
simaga tarataragapiyamu bo e si okai mu nau-
rimugu okamupu tondau ki ka mu Mamanuga
God e nuwapupui baibiga-pamana ki yawatai
mo pa mena ko mu maramara kemora nawaru
makari-togomono idiwono.

12 Ki pokere mara ki baiyagisi ki ka ka iyapana
gwedewau Mamanuga God e umunui wadamu
ade mu sumamaga Iyesu bameya ki eba ka-
madamu ragidai ki ka mu ragiragi kawaya ubu-
mono giruru maba ki kobaiya tetetagisi kaiwono
ki ka baganai.

13 Ki eweya ka nau bonana mosi kunuma were
ade wainapuwani, wagubu ke; 'Kau yona yau
okapi; Iyapana karako ade ewa nu Kaiwawonuga
e naureya idiwu e bigabigai kwaetagamu ki ka mu
popotagisi ki ka mu mibi mamamai idiwono.'

E inako wagubu manako Mamanuga God e eya
Keyai ki kawareya wagubu ke; 'Ki mibai, mu
ragiragi kawaya upitagamawa muya nunumawa
ki pokere karako ka mu aiyatatogomono. Mu
gwede bagi yewe wairau kwae-tagamawa ki ka
Mamanuga God eba notagogapoto.'

Waira yau kawareya raupomu marai bauwena

14 Ki eweya ka nau yabu tapuwani manako
oroguma poe kawaya ki kawareya ka nau gwede
mosi e kiyabui iyapana kaina maba ika tondawa
empuwani. E debai tatamai ka bowa yamayamai
pokaiya yamanamupu ki e tapu ade e raupomu

kerebai uwarai korekorei kawaya mosi e idaiya
mete wadubu ki nau empuwani.
15 Ki makeya ka aneya mosi Mamanuga God e
Tawai kunumau ki rabineya matarau bauwena
manako wena siyapu oroguma kawareya ton-
dawa apunai ki sibu, wagubu ke; ‘Raupomu marai
wana bauwena ki pokere uburi raupomu kerebai
uwarai korekorei ki wadi waira kawareya bani
miyawawena ki raupomunuwagi.’
16 E yona ki wagubu ka oroguma kawareya
tondawa apunai ki ubupu e kerebai wadubu
waira kawareya bani miyawa-wena ki kuduba
petapiyawa raupomu-wagawa.
17 Ki eweya ka nau aneya ade mosi Mamanuga
God e Tawai kunumau rabineya matarau
bauwena empuwani. E mete kina kereba uwarai
korekorei kawaya ki mo wadubu.
18 Nau yabu tapuwani manako aneya ade mosi
ki Mamanuga God e kepakepai kawareya mata
urau ki kwayubapiyawa aneyai ki e kepakepa
deneya matarau bauwena manako e bonanai
ragiragi kawaya e waretai kereba wadubu
apunai ki sibu, wagubu ke; ‘Ripa ‘waeni’ madai
miyawawena ki pokere kau kerebagi uwarai ki
wadi suri waira kawareya ripa madai ki kuduba
gwiyapiyowa.’
19 Aneya yona ki wagawa makeya ka kereba
wadubu apunai ki supu waira kawareya ripa
‘waeni’ miyawatagubu ki kuduba gwiyapupu
tepupu Mamanuga God e nuwapupui ki wateya
botopamana ki nana nakapupu.
20 Mu ripa madai ki botopamana watai ka gari
tagaiya manako mu madai ki botopamawa ki

ka dara goya maba bauwena kayawena. Goya ki urubai ka kerapunugu da debanugu ade e rowa-rowai ka uwama kawaya. Nu kerapu-nugu yawata ki kaigamu ka pura apeya kwaitana ke-woyagisi (300 kiromita).

15

Bita yo makari siyarai

1 Ki eweya ka nau gwede kawaya mosi usi kunumau waro were maba empuwani. Nau kodabani kawena notani kowena. Aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) iyapana bita yo makari siyarai tagemana ki nana mu bita ki mu mubo idamugere mete tempu bautagubu ki nau mu emita-puwani. Mu iyapana bita yo makari ki tageni kewoyagisi ki ka Mamanuga God e nuwai iyapana bamamugu pupuwagau ki mete kewoy-agisi.

2 Ki eweya ka nau ade yabu tapuwani manako kaburu maba negai kawaya ika tapasisipiyawa mata nonarai mete dibipupu ki nau ika em-puwani. Iyapana gwedewau ubumupu kunkani maba bo e keyakeyai mu idamugu yamanamupu bo e si namba pokaiya okamupu ki kuduba raurumupu ragidai ki mu nau ika kaburu ne-gai kawaya ki papateya ubumawa emitapuwani. Ripa tapai ki Mamanuga God mu eyaka eyaka tagebu ki mu idamugu temupu,

3 manako mu ika ubumawa Mamanuga God e bigabigai apunai Mosisi ade Papa Sipi Munai mu umayomaga umayo were tagamawa ke;

‘Kaiwawonuga Mamanuga God, kau kasiyaragi ka kawaya.

Kau kwaenugei ki kuduba ka mibai bagi supasupai mena ade kawaya esida.

Iyapana kuduba nu Kaiwawonuga ka kau mena.

4 Kaiwawonuga, iyapana kuduba kau mayanimono ade kau kasiyaragi bagi kawaya ki mu mamamapomono.

Kau mena ka tanai bagi kawaya.

Kau gwedegwede kuduba supasupai mena kwaenugei ki ka iyapana kuduba nu yabunugere empemei,

ki pokere tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau ka iyapana baitagisi kau yabarageya ubumono kau tarataraganimono.’

5 Ki eweya ka nau Mamanuga God e Tawai kunumau ki gudui siwawena empuwani ade tawa ki rabineya ka e tanai miniyau siwa ki watai nau mete ika empuwani.

6 Ki makeya ka aneya ida daikere kewowena daikere apeya (7) ki iyapana bita yo makari tagemana ki bitai mu mubo idamugu temupu ki Mamanuga God e Tawai rabineya matarau bautagubu ki nau mu mete emitapuwani. Mu midimaga tatamai ka poe yamayamai bagi kawaya ade bedi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki mu nodamugu sinegetagubu.

7 Gwede dai iyaiya apeya apeya ki mosi ubupu aneya ida daikere kewowena daikere apeya ki tera bowa yamayamai pokaiya yamanatampu ki

eyaka eyaka mu tagebu. Mamanuga God mara-
mara tondau apunai e nuwapupui ka awana
maba tera ki rabineya posiwena.
8 Mu tera ki tepamawa makeya ka Mamanuga
God e Tawai rabineya e eya sinini tanai ade e eya
kasiyarai ki gwisi maba yarawa ki pokere nima
mosi tawa ki rabineya eba kaniyoto. Ko aneya ida
daikere kewowena daikere apeya iyapana bita yo
makari tageni kewoyagisi ki makeya ka tawa ki
rabineya yamana yawatai mete kina.

16

Mamanuga God e nuwapupui ki terai

1 Ki eweya ka nau bonana ragiragi kawaya mosi
usi kunumau wainapuwani. Bonana ki aneya ida
daikere kewowena daikere apeya ki mu tadebu,
wagubu ke; ‘Wi kaiwagi manako Mamanuga God
e nuwapupui wi eyaka eyaka teraga rabineya
posiwena ki waira kawareya kwemuri wira.’
2 Aneya yabiri kayawena e terai kwebu wira
ki makeya ka berokoi kawaya mosi wenawena.
Iyapana gwedewau kunkani ki e si okai mu
naurimugu tondawa bo e keyakeyai mu idam-
aga pokaiya yamanamupu ki si tepapamawa
ragidai ki mu midimaga ka kwata posiwena
mauweta gwitai berokoi kawaya tarawa makarai
mu tageyawa.
3 Ki eweya ka aneya ade mosi e terai wadubu
egi kawareya kwebu wira ki nau empuwani. Ki
makeya ka iyapana popai mu daramaga pinai
kawaya ki maba ka egi dara ki maba wenawena
manako gwedegwede kuduba iyaiya egi rabineya
idiwa ki mu popotagubu gawarara.

4 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai
wadubu kayawena awanau ade awana usireya
kwebu wira manako awana dara wenawena ki
nau mete empuwani.
5 Nau awana kwayubapiyau ki aneyai e bonanai
mete wainapuwani, wagubu ke;
‘Naiya tondeya ade karako mete tondei apunai,
kau tanigi ka bagi kawaya.
Kau karako iyapana bita yo makari tagebi ki
kau eba paerepipi ko kau supasupai mena
kwaenugibi.
6 Iyapana karako bita tageyei mu naiya kau iya-
panagiyoma ade kau bonanagi wainapa-
mawa tagamawa ragidai ki namutampu da
mu daramaga kawapu,
ki pokere kau karako bimbinai kwaenugei dara
kubamana ki nana mu tageyei ki ka mu
paeremaga ki denai mu makeya wadamu.’
E inako wagubu.
7 Ki makeya ka nau bonana ade mosi Ma-
manuga God e kepakepai deneya bauwena waina-
puwani. Bonana ki wagubu ke;
‘Kaiwawonuga Mamanuga God, kau kasiyaragi ka
kawaya esida.
Yona ki ka mibai.
Kau iyapana karako bita yo makari tageyei ki
kau eba paerepiyei ko supasupai mena
kwaenugei.’
8 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai
wadubu madega kawareya kwebu wira manako
madega muyai kawaya-wena iyapana kuduba
uratapu sipasiparatagubu.

9 Madega muyai iyapana uratapu sipasipara ki
ka mu Mamanuga God simpu siyasiya ade e si
girimupu pasumupu mibai ka e bita inako mu
tageyawa. Mu bita yo makari wadamawa ko mu
notamaga eba wirawena, mu beramaga berokoi
ki mu eba kamadumpu ade Mamanuga God e si
mu eba tepamupu. Pa mena.

10 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai
wadubu kunkani ki e kemai kawareya kwebu
wira manako kunkani ki ade e eweya kayatagubu
ragidai ki mu kuduba kawarimugu ka sisipu
kawapu. Ki makeya ka iyapana makari kawaya
daganani wainapamawa mu kiyabumaga giriwa-
gawa mu uwarimaga sisiripamawa ‘aige aige’
tagamawa.

11 Mamanuga God kunumau tondau apunai e
bita yo makari yo kwata berokoberoko inako mu
tageyawa ko mu beramaga berokoi ki mu eba
kamadumpu ko mu e siyamawa siyasiya ade e si
giripamawa pasumawa.

12 Ki eweya ka aneya ade mosi ubupu e terai
wadubu awana kawaya Euperatasi ki kawareya
kwebu wira ki nau empuwani manako awana
ki powena raragawena yawata wenapupu da
kawakawai ragidai mu piyara-muguma mete
kina madega posiwagau deneya ika bautagamana
kebomana ki nana.

13 Ki makeya ka nau keyai berokoi apeya eyaka
mu kiyabumaga kweru maba bautagubu emita-
puwani. Ki mosi ka motamota kwakoru maba ki
e umuneya posiwena bauwena kaya-wena, mosi
ka kunkani ki e umuneya posiwena bauwena
kayawena, ade mosi ka kunkani e madanai irikai

iyapana bera were waratamiyawa apunai ki e
umuneya posiwena bauwena kayawena.
14 Kweru berokoi apeya eyaka mu ka kweya
kairapu mu keyaimuguma ki matakira ebo ebo
kwaetagamana ki nana ki kasiyarai wadumupu.
Mu tawana tawana kuduba, madega kauwa-
gau madega posiwagau ki kayatagamana man-
ako waira yau kawakawai ragidai kuduba teta-
mana dibitamana da mu Kasiyarai Kawaya Es-
ida Apunai Mamanuga God e marai kawaya ki
kawareya kandetagamana ki nana.

15 Nu Kaiwawonuga wagubu ke; 'Wainapumuri,
nau kuwa apunai maba bausugani wi nain-
iniyani. Wi mara ki makeya nau nawanani yabu
yabu idiwu ki ka wi mamamaiwogoi ko wi sipuma
goragora eba okukunaigubu ade nau nawanani
eba idiwu ki ka wi iyapana mu yabumugu niga
matarau ki pokere midimama wi wadiniyoto.'

16 Keyai berokoi ki kayatagubu kawakawai
ragidai kuduba waratampu wata eyaka mena ki
mu si yona Iburu were Amagedoni tagubu ki ika
dibitampu idiwa emitapuwani.

17 Ki eweya ka aneya siyarai ubupu e terai iya-
rau kwebu wira manako bonana ragiragi kawaya
mosi Mamanuga God e tawai rabineya kema
deneya bauwena ki nau wainapuwani. Bonana ki
wagubu ke; 'Ika kewowena.'
18 Ki makeya ka yangwara wadubu, gaiya
mumugarai bauwena kayawena, ade waira nu-
tanuta kawaya eba marai bauwena waira kuduba
geyageyawena. Naiya, Mama-nuga God iyapana
yamanapupu makeya yabadawa da karako ka

waira nutanuta kawaya yau kwaitana mo eba
bauwena.
19 Tawana tawana kuduba, madega kauwagau
madega posiwagau ka natere kuduba tawa gwaig-
wiritagubu mogotapu gawarara. Natere kawaya
Babironi purupuruwena damu apeya eyaka we-
napupu. Natere ki ragidai badidi kwaetagamawa
ki Mamanuga God e notai eba gogawena ki pokere
karako bimbinai e nuwapupui awana suwakarai
maba kapa rabineya ki e mu tagebu kubamupu.
20 Ruku kuduba egi rabineya sumupu ade
kweya kuduba kwereretagubu dobu wenapupu.
21 Bowa bisi kawakawaya eba bibiyo-pamana
makai ki nawaya aniyata tai maba kunumau
gwegwetagubu iyapana kawarimugu kawamupu
mu giritamawa pasutamawa ki pokere iyapana
Mama-nuga God siyamawa siyasiya ade e si mete
giripamawa.

17

Yawata kawakawareya umawa ridai

1 Ki makeya ka aneya ida daikere kewowena
daikere apeya ki naiya tera kwekwe
wirawiratampu ki mosi nau bamaneya bauwena
sidibu, wagubu ke; ‘Kau yabi da yawata
kawakawareya igida yauda umawa ridai e si
kawaya-wena kayawena ki Mamanuga God
uburoto e badidi maba yadini bita kweyoto ki
nau kau kabuwaniyani. Ridi ki ka keyakeyai ko
ki mibai ka natere kawaya awana ropani kawaya
pauna-mugu wadumupu uburau ki kena.
2 Kawakawai ragidai yewe wairau mu ka ridi ki
mete taku maba igida yauda kwaetagamawa iwa.

Iyapana awana suwakarai kubamu mu yabaramaga babawagau ki maba ka ridi ki igida yauda umawa e notai awana suwakarai maba iyapana ki tageyawa da mu yabaramaga babawena manako e badidi kwaewagawa umawa ki maba mu mete inako kwaetagamawa iwa.'

3 Ki makeya ka Mamanuga God e Keyai nau yabirisinibu manako aneya ki nau tepasinibu iyapana eba idiwu tawaneya kaigibi. Ika baigibi ka ridi mosi nu papa osi kawareya iwei ki maba e kunkani daragai kawaya mosi kawareya kaniyawa ki nau empuwani. Kunkani ki e debai ka kuduba ida daikere kewowena daikere apeya ade e debai ganai ka ida esida mena. E si dai e mideya okapupu ki ka eba e eya siyo ko e Mamanuga God e si bagi kawaya ki dai kuwawena okapupu.

4 Ridi ki e midi tatamai daragai yo pinai ki umapu ade e barasi bagibagi ebo ebo bowa yamayamai, bowa bagibagi dai ki, ade gwede dai denai kawakawaya pokaiya yamanatampu ki e idaiya, e gobaiya, ade e mideya sinegewena. E idaiya ka e tera mosi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki wadubu. E midimama berai kwaewagawa ade taku maba igida yauda asusu umawa ki berai kuduba ka awana suwakarai maba tera ki rabineya posiwena.

5 Ridi ki e yabareya ka mu e si mibai yau okamupu;

'Natere kawaya Babironi ka nau. Ridi kuduba, madega kauwagau madega posiwagau yawata kawakawareya iwu mu inamaga ka nau.'

6 Mamanuga God e iyapanaiyoma yo iyapana
gwedewau Iyesu eba kama-dumpu ko e nene
popotagubu ragidai, iyapana ki mu daramaga ka
ridi ki kubabu manako iyapana awana suwakarai
kubamu mu yabaramaga babawagau ki maba ka
e yabarai mete babawena. Nau Diyoni ridi ki
waro were maba empuwani ki ka nau notani
kowena kodabani kapuwani.
7 Ko aneya ki nau ade sidibu, wagubu ke; ‘Kau
notagi gwede nana kowena? Kunkani e debai
kuduba ida daikere kewowena daikere apeya ade
e debai ganai ida esida mena ki mibai nau karako
matarapani kau kabuwaniyani ade ridi kunkani
kawareya kaniyau ki mibai nau mete matarapani
kau kabuwa-niyani.
8 Kunkani maba empipi ki ka naiya iyaiya ton-
dawa ko karako eba tondau. E uruba nigidai pa
mena rabineya tondau ki e waunitau kamadini
matarau posiyagisi manako e bita bananapana
deni mena gogawagana ki wateya kayayagisi. Ma-
manuga God kunuma waira eba yamanatapu ki
makeya ka e eya iyapanaiyoma mu simaga Iya
Bukai rabineya okapupu. Iyapana gwedewau
yewe wairau mu simaga Iya Bukai ki rabineya
pa mena ragidai ki ka mu kunkani ki empomoto
manako wakapa giritagisi, mibai ka e naiya ton-
dawa, karako eba tondau, ko ewa ade baiyagisi.
9 Iyapana notanotai ade katai nibadi kataimugu
ragidai ki mu mena yona yau mibai wainapo-
moto; Debai ida daikere kewowena daikere apeya
empipi ki ka kweya kwaunai ida daikere ke-
wowena daikere apeya ki kawareya ridi ki ton-
dau. Ko kweya kwaunai ki ka mete keyakeyai;

Ki mibai ka kawakawai ragidai ida daikere ke-
wowena daikere apeya.
10 Kawakawai ragidai ida daikere kewowena
daikere apeya ki mu pauna-mugu ida daikere
mena ka ororeya mena popotagubu, eyaka mena
karako kawaiwena tondau, ade eyaka mena ka
ewa baiyagisi. E baiyagisi ki ka e mara eba
rowarowa tondono.
11 Kunkani maba ki naiya tondawa ko karako
eba tondau e ka kawakawai ragidai ida daikere
kewowena daikere apeya ki mosi, ko e bita
bananapana deni mena gogawagana ki wateya
kayayagisi.
12 Debai ganai ida esida mena empipi ki mibai
ka kawakawai ragidai ida esida mena ki ewa
baitagisi kasiyara yadini manako kunkani maba
ki mete kaiwawotagisi. Mu baitagisi manako
madega napusi eyaka mena ki mena rabineya
kaiwawotagisi.
13 Kawakawai ragidai ida esida mena ki kena
ki mu nuwamaga notamaga ka eyaka mena. Mu
kasiyaramaga kuduba ki mu ubumoto kunkani
maba ki e kweyo-moto.
14 Mu Papa Sipi Munai ki mete kandetogomono
ko Papa Sipi Munai e ka kaiwawo ragidai kuduba
mu Kaiwawomaga ade kawakawai ragidai
kuduba mu Kawaimaga ki pokere e uburoto
mu kuduba raurutamini. E eya iyapanaiyoma
mu nene wagubu wine-tapu e eba kamadumpu
ragidai ki mu mete kina e mete ubumoto
kawakawai ragidai ki raurutamini.’
15 Aneya ki inako wagubu manako ade sidibu,
wagubu ke; ‘Yawata kawakawareya umawa ridai

awana ropani kawaya mu paunamugu tondawa
empipi, awana ki ka mete keyakeyai. Awana ki
mibai ka iyapana mu waira-maga ebo ebo, iya-
pana mu kiyabumaga ebo ebo, iyapana mu kwak-
warepumaga ebo ebo, ade iyapana mu yonamaga
ebo ebo.
16 Debai ganai ida esida mena empipi ade
kunkani maba e eya mete kina ki mu ubumoto
yawata kawa-kawareya umawa ridai ki keipo-
moto manako e tawai ade e gwedegwedei kuduba
ki mu tepomoto. E eya midi tatamai ki mu mete
rikapomoto manako ni matarau e kamadini. E
midi kwa-kwarepui ki mu kupomoto ade matau
deni mena pasumoto.
17 Mamanuga God e ebo nuwaiya wainapupu
da baganai ki matarawagana ki nana ka e mu
nota-maga wirapoto da mu rabinamaga eyaka-
menayagisi manako mu kasiyara-maga kuduba ki
mu kunkani maba ki kweyomoto da e uburoto
kasiyara ki pokaiya kaiwawoyogono tondono. E
inako kaiwawoyogono tondono da Mamanuga
God badidi wagubu ki mibai kuduba wenayagisi
makeya ki ka e kasiyarai ki kuduba kewoyagisi.
18 Kau ridi empipi ki ka natere kawaya ki
e keyakeyai. Natere ki ka kawakawai ragidai
kuduba, madega kauwagau madega posiwagau
mu kawaimaga uburau.' Aneya ki nau inako
sidibu.

18

Natere Babironi gumoruowena

1 Ki eweya ka nau aneya ade mosi kunumau
kawapu empuwani. E kasiyarai ka kawaya

ade e tanai ka waira kuduba madega kauwagau
madega posiwagau ki minibu siwa.
2 E bonanai ragiragi kawaya wagubu ke;
‘Natere kawaya Babironi karako gumorowena
tawana po minibu.
Natere ki rabineya ka kweya kairapu, keyai
berokoi ebo ebo, ade midiwari berokoi ebo
ebo eba kupemei ki mete kina wata wad-
umupu idiwu.
3 Iyapana awana suwakarai kubamu mu yabara-
maga babawagau ki maba ka ridi ki e ebo
kwakwarepui poisiyasiyai waina-piyawa
taku maba igida yauda umawa ki notai ka
e awana suwakarai maba iyapana kuduba
tawana tawana idiwu mu kubamana ki
nana tageyawa.
Waira yau kawakawai ragidai ridi ki mete taku
maba asusu yabayababa iwa,
ade e nuwai notai waira yau gwedegwedei ki
mena kawareya ukwarawa,
ki pokere tawana tawana kuduba ka gwedegwede
deni deni nida kasiwaratagamu ragidai e
bameya bautagamawa manako e pokaiya
purapuratagamawa.’
Aneya ki nau inako sidibu.
4 Ki makeya ka nau bonana ade mosi kunumau
kawapu wainapuwani. Bonana ki wagubu ke;
‘Iyapananiyoma, wi ridi ki kamadu-muri matarau
baiwagi.
E bigi kwaewagau ki wi mete eba kwaiwagi
kwaenda e bita yodono ki daikere wi mete
wadumuri.

5 E bigi ka damu yapu kunuma bananapupu ki
pokere e berokoi badidi kwaewena ki bigi
kuduba ka Mamanuga God e ororeya mena
empupu kewowena ko e notai eba gogayag-
isi.
6 Ridi ki wi bamagau berokoi badidi kwaewena
ki wi denai makeya makeya e bameya in-
ako mete kwaiwagi ko ade kawareya mete
kwaiwagi.
E nuwaboya awana suwakarai maba wi negebu ki
ka e wi kapa nigideya negebu,
ko wi denai kapa posipumuri were e kwemuri.
7 Naiya ka ridi ki e bameya gwede-gwede posi-
wena ki pokere e yabara kawakawarawa-
gawa,
ko ki maba wi karako bita makari yo nuwaboya
e kwemuri da e gwede-gwedei ki kuduba
gogayagisi,
manako bita makari yo nuwaboya baiyagisi wata
ki yadini.
Ridi ki e eya sidiwagau, wagau ke; ‘Nau ka kai-
wawo kemai kawareya tondakani ki ridai.
Nau ka eba koboro. Nuwaboya nau ba-
maneya eba baiyagisi ade nau apena eba
meyani.’
8 E inako wagau ki pokere mara eyaka mena ki
rabineya ka bita yo makari yo sigira yo
nuwaboya yo wetei e bameya baiyagisi.
Nu Kaiwawonuga Mamanuga God, e kasiyarai ka
kawaya.
E uburoto e idai gurai ridi ki e naureya ugwadini
ragiragi,

manako e berai berokoi badidi kwaewena ki de-
nai ka mata e uroto rerewara.'

9 Aneya ki inako wagubu, ade wagubu ke;
'Waira yau kawakawai ragidai mu ridi ki mete
iwa ade e mete ewapuru mu kwakwarepumaga
poisiyasiyai waina-pamawa, ko mu ridi ki mata
urono gwisi yarono empomoto ki ka mu yadi
kimono e apenai meyomono.

10 Bita e bananapupu ki mu eba bananapamana
ki kudeya ka mu uwamau ubumono gwisi dauyo-
gono empomono manako e durui teyomono, to-
gomono ke; 'Akae, akae, nu naterenuga kawaya
Babironi, nu ridinuga kasiyarai kawaya. Madega
napusi eyaka mena yau rabineya ka bita kau ba-
mageya bauwena.'

11 Gwedegwede deni deni nida kasiwaratagamu
ragidai tawana tawana kuduba idiwu ki mu mete
yadi kimono ridi ki e apenai meyomono. Yomi
ka mu natere ki rabineya deni deni nida kasi-
waratagamawa idiwa ko karako ka mu nida kasi-
waratagamana ki marai kewowena.

12 Gwedegwede naiya nida kasiwaratagamawa
ki gwedegwedei ka yau kena; Monaga bagibagi
yamayamai bowa ebo ebo pokaiya yamanamupu,
yo aukwara bagibagi poe bo pinai bo daragai bo
yamayamai mu denimaga kawakawaya, yo ripa
ebo ebo aurai bagi kawaya mu denimaga kawak-
awaya, yo keyakeyai marai kawai ripa bagibagi
pokaiya kaitemumpu bo kirama bo papa dowai bo
bowa yamayamai daragai pokaiya yamanamupu
ki mete kina.

13 Ade bani ebo ebo, yo ripa madai, yo ripa
kwarai aurai bagibagi ebo ebo, yo parawa poe

yo parawa madai, yo awana ‘waeni’ yo awana papa monamonai maba mete kina. Ade papa burumakau yo papa sipi yo papa osi yo ade papa osi gwede mosi nikareya tainipiyau umau ki kena. Mu naiya gwedegwede marai kawai inako deni deni nida kasiwara-tagamawa idiwa ade iyapana kaina mete nidatamawa denai bowa madai wadamawa, ena, iyapana mibimaga ki mu mete nidapamawa.

14 Ko karako ka ki kuduba kewowena ki pokere gwedegwede deni deni nida kasiwara-tagamu ragidai mu ubumoto ridi ki siyomoto, tagisi ke; ‘Gwedegwede marai kawai ki kau tepana ki nana notagi kawareya ukwarawa ki marai wana kewowena. Kau gwedegwedegi ade kau monagagi bagibagi ki kuduba karako deni mena gogawena da kau ewa mo eba emani.’

15 Gwedegwede deni deni nida kasiwaratagamu ragidai mu ka naiya natere ki pokaiya purapuratagubu. Bita e bananapupu ki mu eba bananapamana ki kudeya ka mu uwamau ubumono yadi kimono e durui teyomono,

16 togomono ke; ‘Akae, akae, nu naterenuga kawaya. Kau naiya aukwara bagibagi poe yo pinai yo daragai pokaiya monaganugibi ade bowa bagibagi ebo ebo yamayamai bedi sinegenugibi,

17 ko karako madega napusi eyaka mena yau rabineya ka kau gwedegwedegi ebo ebo ki kuduba gogatagubu.’

Waka wadamu ragidai yo waka ki kawareya upitagamu ragidai yo waka kawareya pa iwu ragidai yo ade iyapana gwedewau waka bautagamu ade kaya-tagamu ki wateya upitagamu ragidai ki mu

mete uwamau ubumono,
18 manako mata urono gwisi dauyogono ki mu
empomono manako mu notamaga koyogono, to-
gomono ke; ‘Nu naterenuga kawaya yau maba mo
pamena ko e karako gogawena.’
19 Mu inako togo-mono manako yadi kimono
tatabura tainipomono popoku mete tepomono
taudumatogomono manako duru teyo-mono, to-
gomono ke; ‘Akae, akae nu naterenuga kawaya.
E gwedegwedei marai kawai ki pokaiya ka nu egi
kawareya iwei ragidai purapuraigibi. Ko madega
napusi eyaka mena yau rabineya ka e gwedeg-
wedei ki kuduba gogawena.’ Mu inako togomono.
20 Natere ki gogawena ki pokere kunumau
idiwu ragidai wi mamama-iwagi. Mamanuga
God e iyapanaiyoma yo e tononibu ragidai yo
e bonanai wainapiyamu iwagamu ragidai ki wi
mete mamamaiwagi, mibai ka ridi ki naiya
wi giriniyawa pasuniyawa ki bimbinai ka Ma-
manuga God karako ubupu e idai gurai ridi ki e
naureya ugwadubu ragiragi bita kwebu.
21 Ki eweya ka nau waro were maba aneya
kasiyarai kawaya mosi ika empuwani. Aneya ki
bowa bisi kawaya mosi wadubu kwenupupu egi
rabineya supu manako wagubu ke;
‘Nau bowa kasiyarai kawaya kwenupuwani ki
maba ka natere kawaya Babironi rororo-
royagisi deni mena gogayagisi.
22 Kainaga yo ripa tapai yanuwa-tagamu ade
bawiwi yo binogo siyamu ki bonanai ka
natere ki rabineya ewa mo eba yogono.
Iyapana upi ebo ebo kwaetagamu ragidai wi
natere ki rabineya mo eba upitogomono

emitamuri ade bani madai bowa pokaiya musu-piyamu ki ratabai ki wi ewa mo mete eba wainapumuri.
23 Natere ki rabineya ka wi duna tanai mo eba empumuri,
ade wi ridi yo apunu natere ki rabineya ewa mo eba anikatogomono emitamuri.
Gwedegwede deni deni nida kasiwaratagamawa ragidai natere ki rabineya idiwa ki mu kasiyara-maga ka kawaya esida. Tawana tawana kuduba mu maba mo pa mena ko ki kuduba karako wana kewowena.
Mu naiya tawana tawana, madega kauwagau madega posiwagau ki kayatagamawa aimana pokaiya iyapana kuduba mu notamaga wirapamawa ade mu kerapu-mugu wadamawa.
24 Natere ki rabineya ka mu ubumpu Mamanuga God e bonanai wainapamawa tagamawa ragidai ade e iyapanaiyoma mete kina ki ika namutampu.
Ena, iyapana kuduba yewe wairau mu iyara-muguma taunimupu popo ki mu daramaga ka natere ki rabineya kawapu.'
Aneya ki inako wagubu.

19

Mamama kawaya kunumau

1 Ki eweya ka nau iyapana ropani kawaya eba bigabigai kunumau dibimupu idiwa mu bo-nanamaga ragiragi kawaya tagamawa ki waina-puwani. Mu tagubu ke;

‘Kaiwa kaiwa Mamanuga God, kau sigi nu tepapemei.
Kau mena nu iya negeyei,
kau mena tanigi ka kawaya,
ade kau mena kasiyaragi ka esida.
2 Kau badidi kwaenugei ki kuduba ka mibai ade supasupai kawaya.
Yawata kawakawareya umawa ridai rauru kawakawara notai iyapana kuduba kabuwatamiyawa wara-tamiyawa ki kau empipi manako kau idagi gurai e naureya ugwadibi ragiragi bita kwebi.
E ubupu kau bigabigagi kwae-tagamawa ragidai namutapu ki bimbinai kau e bita kwebi.’
3 Mu inako tagubu, ade tagubu ke;
‘Kaiwa kaiwa, nu Mamanuga God e si tepapemei.
Natere rororororowena urau ki gwisi maramara dauyogono yarono ko eba kewoyagisi.’
4 Mu inako tagamawa makeya ka kwayuba debai ragidai apunai eyaka mena ade ida apeya apeya (24) yo gwede dai iyaiya apeya apeya ki mete kina kema kwareya tondau apunai Mamanuga God e yabareya kwarisi-tagubu e si tarataragapamawa, tagamawa ke;
‘Ki mibai. Kaiwa kaiwa, Mamanuga God e si nu tepapemei.’
5 Mamanuga God e kemai ki deneya ka bonana mosi wagubu ki nau mete wainapuwani, wagubu ke;
‘Mamanuga God e bigabigai kwaiwagamu ragidai,
ade iyapana kuduba kawakawai ade maimerei e mayapiyamu idiwu ragidai,

wi karako e si esida tepapumuri.'

6 Ki makeya ka iyapana ropani kawaya eba bi-
gabigai kunumau dibi-mupu idiwa mu bonanam-
aga ragiragi kawaya tagamawa mumugaramaga
awana taparai kawaya sikipiyau bo gaiya mumu-
garai wagau kayawagau ki maba nau mu bonana-
maga waina-puwani. Mu tagubu ke;

'Kaiwa kaiwa, Mamanuga God e si nu esida tepa-
pemei.

Nu Kaiwawonuga e kasiyarai ka kawaya esida. E
karako Kaiwawo wateya tondau,

7 ki pokere nu mamamaigomu ade e kasiyarai
kawaya ki mamama-pomu,

mibai ka Papa Sipi Munai e anikawagana ki marai
bauwena.

E uwarana ridai ki ororeya mena okukunawena e
nawanai tondau.

8 Mamanuga God ubupu monaga bagi tanai
kawaya bigi pa mena ridi ki kwebu da e
umarana ki nana.'

(Monaga tanai kawaya ki ka keyakeyai ko ki mibai
ka Mamanuga God e iyapanaiyoma supasu-
pai bagi kawaya badidi kwaetagamawa ki
kena.)

9 Ki makeya ka aneya ki nau ade sidibu, wagubu
ke; 'Kau yona yau okapi; Iyapana gwedewau Papa
Sipi Munai anikawagana kupei kawareya bau-
tagamana ki nana mu bibimaga tonopupu ki ka
mu mibi mamamai idiwono.' E inako wagubu
manako kawareya nau ade sidibu, wagubu ke;
'Yona nidibuwani yau ka Mamanuga God e eya
bonanai.'

10 Aneya yona ki wagubu ka nau e si tepapana ki
nana e yabareya nau ramatani kawareya kwari-
sisugubuwani. Ko e wagubu ke; ‘Ae, kau inako
eba kwaenuwagi. Kau kowagiyoma mete kina
Iyesu e bigabigai kwaiwagamu e yonai iwagamu
iwu ki mosi ka nau. Mamanuga God e mena si
kau tepapi. Iyapana gwedewau Mamanuga God
e bonanai wainapiyamu tagamu ki ka mu Iyesu
badidi mibai kawaya kwae-wagawa ki mena mu
matarapomono togomono iwono.’ Aneya ki inako
wagubu.

Apunu mosi papa osi poe kawareya bauwena

11 Ki eweya ka nau waro were maba kunuma
gudui siwawena empuwani ade papa osi poe
mosi ika empuwani. Papa osi ki kawareya ka
apunu mosi ika tondawa ki e si ‘Upi Eba Kamadau
Apunai’ ade e si mosi ‘Mibai Mena Wagau Apunai’
tagubu. Apunu ki uburau iyapana wade supasu-
patamiyau bo gwede bagi nene ragiragi kawaya
uburau taububarai purupiyau ki ka e supasupai
mena kwaewagau.
12 E yabui ka mata nonarai maba ade e de-
baiya ka e kaiwawowena ki debai tatamai ropani
kawaya nakapupu. E mideya ka e si mosi
okamupu ki mibai e ebo mena kataiya.
13 E midi tatamai umapu ki kuduba ka dara
mena pasipupu ade e si ka ‘Mamanuga God Yonai’.
14 Kunuma piyarai kuduba mu midimaga tata-
mai bigi pa mena poe tanai kawaya uma-mupu
mu papamuguma osi poe kawareya bautagubu
e eweya kaya-tagamawa ki mu nau mete emita-
puwani.

15 Kereba uwarai daikere daikere apunu ki e
umuneya bauwena manako kereba ki pokaiya
ka e iyarai-yoma tawana tawana kuduba raurutamini. E kasiyarai kawaya uburono kepata
e idaiya yodono manako iyapana kuduba mu
yabaramugu mu Kaiwawo-maga uburono. Kasiyarai Kawaya Esida Apunai Mamanuga God e
nuwapupui ki wateya ka apunu ki uburoto e
iyara-iyoma kuduba nakatamini taisi kurakuratamini.
16 E midi tatamai ki naureya ade e tekaiya ka mu
e si yau okamupu; 'Kawakawai Ragidai Kuduba
Kawai-maga' ade 'Kaiwawo Ragidai Kuduba Kaiwawomaga'.
17 Ki eweya ka nau waro were maba aneya
mosi usi madega kawareya uburawa empuwani.
E wena siyapu manako midiwari kunuma bogaboga robotagamawa iwa ki mu tadebu, wagubu
ke; 'Kebomuri manako ewapuru dibipumuri Mamanuga God e poragai kawaya ki kawareya kupeiwagi.
18 Wi baiwagi iyapana kwakwarepumaga
kupumuri, kawakawai ragidai, piyara ragidai,
kasiyaramaga mete kina ragidai, papa osi
ade papa osi kawareya iwu ragidai, bigabiga
ragidai, pakasi ragidai, iyapana kawakawai,
iyapana maimerei, iyapana kuduba inako ki mu
kwakwarepumaga wi kupumuri.' E midiwari ki
inako tadebu.
19 Ki eweya ka nau kunkani maba ki yo
waira yau kawakawai ragidai ebo ebo mu
piyaramuguma mete kina ki tawana tawana
madega kauwagau madega posiwagau deneya

bautagubu dibimupu idiwa ki emitapuwani. Mu papa osi kawareya tondawa apunai ade e piyaraiyoma mete kandetagamana ki nana bautagubu.

20 Papa osi kawareya tondawa apunai ade e piyaraiyoma mete kina ki mu ubumpu kunkani maba ki yo e madanai irikai e waretai nene matakira ebo ebo pokaiya iyapana notamaga wirapiyawa umawa ki mu tetampu manako iyaiya mata gwisi berokoi kawaya ki nonareya isiyatampu. (Naiya ka kunkani maba e madanai irikai ki ubupu iyapana gwedewau kunkani maba ki e okai mu naurimugu okamupu bo ade e keyakeyai mu idamugu yamanamupu ki tarataraga-mupu ki matakira ebo ebo pokaiya mu kerapumugu wadubu yawata kwaiya kayatagubu.)

21 Papa osi kawareya tondawa apunai e umuneya kereba uwari daikere daikere bauwena e ubupu kunkani maba ki e piyaraiyoma kuduba e kerebai pokaiya namutapu gawarara manako midiwari kuduba bautagubu mu kwakwarepumaga kupamawa idiwa da mu romodomaga naigida mena posiwena.

20

Aneya mosi Berokoi Apunai Seitani umapu dokodoko

1 Ki eweya ka nau waro were maba aneya mosi kunumau kawarawa empuwani. E idaiya ka e uruba kawaya nigidai pa mena ki kasiparai wadubu ade taburuba ragiragi kawaya mosi mete wadubu bauwena.

2 E kanibu taburuba ragiragi kawaya
pokaiya motamota kwakoru maba ki umeme
dokodokopupu da e kwamura rowarowa kawaya
kuduba 1000 inako dibura rabineya tondono
kaniyono. Motamota kwakoru maba e ka naiya
takari kawaya tondawa yabadawa motamotai
si ka ‘Kerapu Wadewade-niyau Apunai’ bo si
daikere ka Seitani.
3 Berokoi Apunai ki eba uburana iyapana
tawana tawana idiwu mu kerapu taisinitamana ki
nana ka aneya ki ubupu e umeme dokodokopupu
uruba kawaya ki rabineya kwenupupu manako
uruba ki umunai bodapupu kasiparapupu.
Kwamura rowarowa kawaya 1000 ki kewoyagisi
eweya ka mu gudu ki ade kwaipomoto manako
Berokoi Apunai Seitani ade matarau baiyagisi,
ko mara ki makeya ka e eba rowarowa kawaya
upiyogono umono.

4 Ki eweya ka kaiwawo ragidai kema ropani
kawaya kawareya idiwa ki nau emitapuwani.
Kaiwawo ragidai ki mu idamaga gurai iyapana
kuduba nauri-mugu ugwaditamana ragiragi ki
kasiyarai mu mete wadumupu. Iyapana gwede-
wau Mamanuga God e yonai pokaiya ade Iyesu e
dimai tagamawa iwa ki pokaiya iyapana gwawai
ubu-mupu mu gobamaga purutampu ragidai ki
mu keyaimuguma nau ika mete emitapuwani.
Iyapana ki mu ka bagi kawaya kwaetagamawa.
Kunkani maba ade e keyakeyai mete kina ki mu
eba tarataragatamawa ade e okai ki mu yabara-
mugu bo mu idamugu eba okamupu. Mu naiya
popotagubu ko mu ade iyatagubu kimpu ubumpu
karako kwamura 1000 ki rabineya Keriso mete

kaiwawotogomono idiwono.
5 Iyapana ki mu mena ka yabiri iyatagubu
kimpu ubumpu ko popo-tagubu ragidai kuduba
ka ewa iyatagisi kimoto ubumoto. Mu ka aiyata
wateya pa idiwono kaiwono da kwamura 1000 ki
kewoyagisi makeya ki ka mu mete kina iyatagisi
kimoto ubumoto.
6 Iyapana gwedewau yabiri iyatagubu kimpu
ubumpu ragidai ki mu mamamatogo-mono,
mibai mu ka Mamanuga God e nene. Po
ewa baiyagisi ki eba baiyagisi mu giritamini
pasutamini. Mamanuga God yo Keriso
mu kasiyaramaga pokaiya ka mu ubumoto
dobopiyamu upi ki kwaetogomono manako
kwamura 1000 ki rabineya ka mu Keriso mete
kaiwawotogomono idiwono.

Mamanuga God ubupu Seitani deni mena rau-rupupu

7 Kwamura kuduba 1000 ki kewo-yagisi eweya
ka mu uruba gudui ki kwaipomoto Berokoi
Apunai Seitani e idai kerarai rikapomoto manako
e matarau posiyagisi kayayagisi.
8 E waira kuduba, madega kauwagau madega
posiwagau ki kayayagisi iyapana kuduba
beratamini mu kerapumugu yadini manako
tetamini yawira nene dibitamini. Iyapana
ropani kawaya eba iyabapa-mana makai naya
egi papateya ki maba e tetamini damutamini. Mu
simaga ka Goga yo Magoga.
9 Iyapana ki yawira nene purupomoto
mubo mubo kaya-tagisi manako mu ubumoto
Mamanuga God e iyapanaiyoma ade e nuwaiya
po naterei ki kuduba kwagaratamini. Ko mu

inako kwaetogomono ki makeya ka mata nonarai kunumau kaworoto deni mena mu uratamini gawarara.

10 Ki makeya ka Mamanuga God uburoto Kerapu Wadewade Apunai Seitani yadini mata gwisi berokoi ki nonareya kwenupoto. Naiya ka e kunkani maba yo e madanai irikai mete kina ki tetapu mata nonareya isiyatapu ki pokere karako ka mu ewapuru mena maramara kemora nawaru ika makaritogomono idiwono ko makari ki eba kewoyagisi.

Mamanuga God e idai gurai nu naurinugu ugwadiniyoto ragiragi

11 Ki eweya ka apunu mosi e kemai poe tanai kawaya ki kawareya tondawa ki nau empuwani. E kasiyarai pokaiya ka kunuma waira kuduba deni mena gogatagubu.

12 Popotagubu ragidai marai kawai ika Mamanuga God e kemai yabareya ubumawa ki nau mu emitapuwani manako aneya dai bau-tagubu buka dai dadaratampu ade Iya Bukai ki mete dadaramupu. Iyapana eyaka eyaka badidi kwaetagamawa buka wagubu ki makeya makeya ka mu eyaka eyaka denai mete wadumupu.

13 Iyapana egi popotagubu ragidai ki mu mete kina egi rabineya kimpu ubumpu Mamanuga God e yabareya ubumupu. Ade popotagubu ragidai kuduba po kasiyarai waditapu dokodoko po wateya idiwa ki mu mete kina kimpu ubumpu Mamanuga God e yabareya ubumupu. Mu eyaka eyaka badidi kwaetagubu ki denai mu makeya makeya wadumupu.

14 Ki eweya ka Mamanuga God ubupu Po Kasi-
yarai yo Po Watai ki koritatapu tetapu uruba ra-
bineya mata maramara urau ki nonareya isiyat-
apu. Mata maramara urau ki ka po ewa ki watai.
15 Iyapana nima e si Iya Bukai ki rabineya pa
mena ki ka Mamanuga God uburoto e yadini mata
maramara urau ki nonareya kwenupoto.

21

Waira waunai ade kunuma waunai

1 Ki eweya ka nau waira waunai ade kunuma
waunai mete emitapuwani. Waira oragai ade
kunuma oragai kuduba gogatagubu ade egi mete
gogawena.
2 Nau yabu tapuwani manako natere
Diyerusaremu Waunai Tanai Bagi Kawaya
ki Mamanuga God e deneya kunuma were
kawarawa ki nau empuwani. Natere ki ka
onowa apunu uwarana monagai wadubu ki maba
monagawena kawapu empuwani.
3 Bonana ragiragi kawaya mosi Mamanuga God
e kemai ki deneya bauwena ki nau mete waina-
puwani. Bonana ki wagubu ke; ‘Wainapumuri,
Mamanuga God e karako iyapana mu bamamugu
bauwena. E mu paunamugu mu mete ewapuru
idiwono ki pokere e iyapanaiyoma mibai ka muyo
ade mu Mamamaga God ka eyo.
4 Mu yabumaga iwai ki e surupoto. Karako ka
po pa mena, nuwaboya pa mena, yadi pa mena
ade makari mete pa mena. Gwedegwede oragai
ki kuduba goga-wena.’ Bonana ki inako wagubu.
5 Ki makeya ka kema kawareya tondawa apunai
e eya wagubu ke; ‘Nau karako gwedegwede

kuduba waunai yamanapani matarayagisi.' E inako wagubu manako nau sidibu, wagubu ke; 'Nau yonani yau ka mibai ade iyapana sumapamana ki nana ki pokere kau yona yau makeya mena okapi.'

6 E inako wagubu manako ade sidibu, wagubu ke; 'Nau badidi suwagubuwani ki kuduba nau makeya makeya kwae-sugubuwani kewowena. Nau ka Kerarai ade nau ka Kwaunai. Nau ka Aropa ade nau ka Omega. Iyapana nima awana gobai yogono ki ka nau iya awanai maramara usirapiyau ki pa deni mena e kweyani.

7 Iyapana nima ragiragi kawaya uburau berokoi kuduba raurupiyau ki ka nau suwagubuwani yau kuduba ki nau puyo e kweyani manako e Mamai ka nau ade nau gubagani ka eyo.

8 Ko iyapana gwedewau nau yonani mu tagamana ko mu iyapana kudumugu nitaisinitagamu nau tagararasiniyamu bo bigi notai mu rabinamugu posiwena ki pokaiya kwaetagamu bo ubumu iyapana namutamiyamu bo rauru kawakawaratagamu taku maba igida yauda asusu iwu bo muwaratagamu bo momorapa yo daisusu yo ade dai mete kina mu bamamugu buburitagamu bo yona beratagamu, iyapana inako kwaetagamu ki ka mu uruba ki rabineya mata maramara urau ade gwisi berokoi yarau ki wateya kayatagisi. Mata maramara urau ki ka po ewa ki watai.'

9 Aneya ida daikere kewowena daikere apeya ki Mamanuga God e nuwapupui siyarai tera rabineya awana maba posiwena mu idamugu temupu ki mosi nau bamaneya bauwena sidibu,

wagubu ke; ‘Kau yabi da Papa Sipi Munai uwarana ridai ki nau kau kabuwaniyani emani.’

10 Mamanuga God e Keyai nau kawarineya minibu siwa yabirisinibu manako aneya ki nau tepasinibu kweya kawaya mosi ki kwauneya nau tamusinibu. Tamusinibu manako natere Diyerusaremu Waunai Tanai Bagi Kawaya ki Mamanuga God deneya kunuma were kawarawa ki e nau kabuwasinibu empuwani.

11 Natere ki naureya ka Mamanuga God e eya tanai minibu siwa. Nau tawa ki rabineya empuwani ka nainiwara wadawa tanai sinini ka bowa yamayamai denai kawaya bowa ‘diyasipa’ ki maba ade kaburu negai kawaya ki maba.

12 Natere ki gari ka iyarau kawaya ade gari ki katamurui ka ida esida kewowena kerapu apeya. Gari ki katamuruiya ka aneya eyaka eyaka ika ubumawa. Tawana Isiraero ragidai mu kunumaga ida esida kewo-wena kerapu apeya mu simaga ki mu katamuru eyaka eyaka ki mu naurimugu okatampu.

13 Gari ki nu idanuga garu madega posiwagau deneya ka katamuru apeya eyaka, nu idanuga tenene madega surau deneya ka kata-muru apeya eyaka, nu yabaranugu deneya ka katamuru apeya eyaka, ade nu taganugu deneya ka katamuru apeya eyaka.

14 Natere kawaya ki gari togipana danai ka bowa ida esida kewowena kerapu apeya nunumupu. Bowa ki kawareya ka mu Papa Sipi Munai e tonotapu ragidai mu simaga eyaka eyaka bowa ki kawareya okatampu.

15 Aneya nau sidiyawa apunai e idaiya ka ruwa

mosi bowa yamayamai pokaiya yamanamupu ki wadubu. Ruwa ki pokaiya ka e natere yo gari yo katamuru ki ruwapupu.

16 Natere ki rowarowai yo dadarai yo kawayai esida ka kuduba eyaka mena, ko ki ka umawa kawaya nu kerapunugu kaigamu ka pura ropani kawaya yawatau kewo-yagisi (2400 kiromita).

17 Aneya ki gari kawayai esida ki mete ruwapupu ko ki rowarowai ka taburuba apeya eyaka dibipemei badipemei ki rowarowai maba (60 mita). Iyapana nu ruwa badidi wademei ki maba e mete inako ruwapupu.

18 Gari ki mu bowa bagi kawaya ‘diyasipa’ pokaiya umamupu, ade natere ki e eya ka mu bowa yama-yamai sinini tanai bagi kawaya ki pokaiya wadumupu.

19 Gari togipana danai ki bowai ida esida kewowena kerapu apeya nunumupu ki bowai ka bagibagi mu kiyabumaga ebo ebo. Mosi ka bowa daragai ‘diyasipa’, mosi ka bowa pinai ‘sipaiya’, mosi ka bowa poe ‘ageta’, mosi ka bowa kasikasigai ‘emera’,

20 mosi ka bowa gwadugwadu-warai ‘sadoniki’, mosi ka bowa daragai ‘koniriya’, mosi ka bowa miyamiyawai ‘kurisora’, mosi ka bowa pinai ade kasikasigai ‘beriro’, mosi ka bowa miyamiyawai ‘topasi’, mosi ka bowa miyamiyawai ade kasikasigai ‘kirisopasi’, mosi ka bowa pinai ‘aiyasini’, ade siyarai ka bowa daragai ‘ametisi’.

21 Gari katamurui ida esida kewowena kerapu apeya ki eyaka eyaka ka mu gwede bagi poe mosi riyariya maba si ka ‘pero’ pokaiya yamanamupu. Katamuru eyaka eyaka ka mu ‘pero’ eyaka eyaka

ki pokaiya yamanatampu. Natere ki imateya ka mu bowa yama-yamai ko ade nenanenai pokaiya yamanamupu ki nau empuwani.
22 Nau yabu tapuwani ko nau Mamanuga God e si tepapamana tawai mosi ika eba empuwani, mibai ka Mamanuga God e eya ade Papa Sipi Munai ki mu muga ka tawa ki kena.
23 Mamanuga God e eya Tanai Bagi Kawaya natere ki miniyau siwa ki pokere iyapana madega bo siragamu tanai nene eba notapomono. Natere ki dunai ka Papa Sipi Munai ki kena.
24 Iyapana tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau duna ki taneya iwono manako kawa-kawai ragidai yewe wairau mu puyo-maga bagi ebo ebo ki tepomoto natere ki rabineya baitagisi.
25 Natere ki ka sisipu eba umuroto ki pokere gari katamurui kwaimupu ki maramara uburono ko ewa eba bodapomoto.
26 Iyapana tawana tawana kuduba, madega kauwagau madega posiwagau mu puyomaga bagi bagi ebo ebo tepomoto natere ki rabineya baitagisi.
27 Ko gwede mo bigibigi bo iyapana midimama berai kwaetagamu bo beratagamu mu ka natere ki rabineya eba kaiwoto. Pa mena. Ko iyapana gwedewau mu simaga Papa Sipi Munai e Iya Bukai rabineya okapupu ki mu mena ka natere ki rabineya kaiwoto.

22

Iya Awanai ade Iya Ripai

1 Aneya ki Iya Awanai usirapiyau nau mete
kabuwasinibu. Awana ki ka negai kawaya naini-
wara kawareya wadau. E Mamanuga God ade
Papa Sipi Munai mu kemamaga kobaiya usira-
piyawa,
2 natere ki imateya bauwagawa kayawagawa ki
nau empuwani. Awana ki papasi daikere daikere
ka Iya Ripai ika mete ubumawa. Ripa ki sir-
agamu eyaka eyaka rabineya mibai kirono ade
ripa ki kwarai ka tawana tawana kuduba madega
kauwagau madega posiwagau ki iyatamini.
3 Mamanuga God e gwede mosi kowaga eba
kweyoto ki pokere gwede e eba nuwaiya ki natere
ki rabineya eba kaniyoto. Mama-nuga God ade
Papa Sipi Munai mu kemamaga ka ika mete kina
ki pokere Mamanuga God e bigabigaiyoma e si ika
esida mena tepapomono idiwono.
4 Mu e kiyabui matarau empomoto ade e eya si
mu yabaramugu mete okapoto.
5 Tawana eba sisipuyagisi ki pokere iyapana
duna nene bo madega nene eba notapomono.
Nu Kaiwawonuga Mama-nuga God e eya tanai
tawana ki miniyoto siwa manako e eya bigabigai-
yoma ika ubumoto kaiwawotogomono manako
maramara e mete idiwono kaiwono.

Iyesu ade wirayagisi baiyagisi

6 Ki makeya ka aneya ki nau ade sidibu, wagubu
ke; ‘Yona yau ka mibai, iyapana kuduba sumapa-
mana ki nana. Mamanuga God e ka nu Kaiwa-
wonuga. E bonanai wainapiyamu tagamu ragidai
mu ka e eya Keyai mu kabuwatamiyau ki pokaiya
tagamu ko karako ka e aneyai tonopupu gwede

waunitau wenayagisi ki sisiyai e bigabigai kwae-
tagamu ragidai mu kabuwatapu.' Aneya ki inako
wagubu.
7 Ki makeya ka Iyesu e eya ubupu, wagubu
ke; 'Kau wainapi; Nau waunitau ade wirasugani
bausugani.'
Iyapana gwedewau ewa wenawagana yonai
oka yau rabineya tondau ki sumapiyamu makeya
makeya kwae-tagamu ki ka mu mibi mamamai
idiwono.
8 Nau Diyoni yona yau kuduba wainapuwani
ade gwedegwede yau kuduba waro were maba
mete empuwani. Nau ki kuduba empuwani ke-
wowena ka nau kabuwasinibu aneyai ki e si
tepapana ki nana wainapuwani ki pokere nau
e yabareya nau ramatani kawareya kwarisisug-
ubuwani.
9 Ko e tatamasinibu, wagubu ke; 'Ae, kau in-
ako eba kwaenuwagi. Kau kowagiyoma mete
kina wi gwedewau Mamanuga God e bonanai
wainapiyamu iwagamu ade Iyesu e yonai oka
yau rabineya wadamu doko e bigabigai makeya
makeya kwaiwagamu ki wi waretaga mosi ka
nau. Wi Mamanuga God e mena si tepapiyoi
idiwoi.'
10 E inako sidibu, ade wagubu ke; 'Gwedeg-
wede kuduba ewa wenawagana yonai oka yau
rabineya wagubu ki wenawagana marai ka wau-
nitau ki pokere yona yau kau eba wekepi.
11 Bera berokoi kwae-tagamu ragidai mu ka
bera berokoi kwaetogomono yamono, ade midi-
mama berai kwaetagamu ragidai mu ka midi-
mama berai ki mete kwaetogomono yamono. Ko

iyapana nima bera bagi kawaya kwaewagau ki ka
e bera bagi ki mena kwaeyogono yarono, ade iya-
pana nima Mamanuga God e nene mena tondau
ki ka e Mamanuga God nene mena inako tondono
kaniyono.'

12 Iyesu e eya nau ade sidibu, wagubu ke; 'Kau
wainapi; Nau waunitau ade wirasugani bausug-
ani. Nau iyapana mu denimaga mete tepani
bausugani manako mu upi badidi kwaetaga-
mawa ki makeya makeya nau mu eyaka eyaka
denai puyo tageyani.
13 Nau ka Yabiri ade Ewa, nau ka Kerarai ade
Kwaunai, nau ka Aropa ade Omega.

14 Iyapana gwedewau mu midimaga tatamai
siruwamupu taniwena idiwu ki ka mu mibi
mamamai idiwono. Mu midimaga tatamai
siruwamupu ki pokaiya ka mu Iya Ripai ki mibai
kupomono ade gari rabineya kaiwoto ko nima
mosi mu eba bodatamini.
15 Ko gari ki tagaiya ka taku idiwu. Mu ka
muwaratagamu, mu ka yawata kawa-kawareya
igida yauda asusu yabayababa iwu, mu ka min-
imini popo kwaetagamu, mu ka daisusu yo mo-
morapa yo ade dai mete kina mu bamamugu
buburitagamu, ade mu ka bera mena tagamu
kwae-tagamu ki ragidai.

16 Nau ka Iyesu. Nau yonani yau nau
sumasiniyamu Mamanuga God nene dibipiyamu
ragidai mu kabuwatamana ki nana ka nau
aneyani kau bamageya tonopuwani. Nau ka
oragai apunai Dewida e siwai ade e gidaragai.
Nau ka Mara Supamai. Nau tanini ka kawaya.'

17 Mamanuga God e Keyai ade e sumapiyamu
ragidai ridi maba e uwamana ki nana e nawanai
idiwu ki mu tagisi ke; ‘Kaiwawonuga, kau
baunuwagi.’ Ade yona yau wainapiyamu ragidai
ki mu mete tagisi ke; ‘Kaiwawo-nuga, kau
baunuwagi.’

Wi gwedewau takotakoigubu awana gobaga
wagau bo wi nuwagau awana kubamana
wainapiyamu ki wi kebomuri Iya Awanai ki
puyo deni mena wadu-muri kubamuri.

Yona siyarai

18 Iyapana nima gwede ewa wenawagana yonai
oka yau rabineya iyabapoto wainapoto manako e
eya notai mete dibipoto ki ka nau Diyoni ragiragi
kawaya suwagakani yau kena; Mamanuga God
oka yau rabineya bita iyapana tageyana ki nana
wagubu ki e iyapana ki mete kweyoto.
19 Ade iyapana nima gwede ewa wenawagana
yonai oka yau rabineya mo koritapoto ki ka Ma-
manuga God gwede bagi iyapana tageyana yonai
oka yau rabineya nu kabuwanibu ki e koritapoto
manako Iya Ripai ki mibai ka iyapana ki eba
kupoto ade Natere Tanai Bagi Kawaya ki rabineya
e mete eba kaniyoto.
20 Yona yau mibai wenawagana yonai matara-
piyau apunai ki e wagau; ‘Ki mibai. Nau waunitau
ade wirasugani ika bausugani.’

Ki mibai. Nu Kaiwawonuga Iyesu, kau
baunuwagi.
21 Wi paerega ki denai bita wibo wadamana
ko ki ka nu Kaiwawonuga Iyesu e rikapupu deni

mena wi wadinibu bagi. E karako nu waitaniyoto da e iyapanaiyoma kuduba nu nene badidi kwaewena ki mibai nu naigida mena kataigamu wetawetara.

Nau okani ika kewowena. Kaiwa kaiwa.

IYA YONAI
The New Testament in the Umanakaina Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Umanakaina long Niugini

Copyright © 1999 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Umanakaina

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
92bb28a8-6181-5bd4-a67f-1906ab635008